

Direktoratet for mineralforvaltning
med Bergmesteren for Svalbard

Årsrapport 2019

Innhold

1 Leders beretning	3
2 Introduksjon til virksomheten og hovedtall	4
2.1 Om DMF	4
2.2 DMFs hovedmål i 2019	4
2.3 Særskilte tiltak og bestillinger 2019	5
2.3.1 Særskilte tiltak	5
2.3.2 Bestillinger	5
2.4 Utvalgte volumtall	6
2.5 Utvalgte nøkkeltall	6
2.6 Driftsutgifter	8
3. Aktiviteter og resultater i 2019	9
3.1 Prioriteringer og ressursbruk	9
3.2 DMF skal bruke sine virkemidler overfor mineralnæringen slik at forvaltningen av mineralressursene blir forsvarlig og bærekraftig	10
3.3 DMF skal arbeide for størst mulig samlet verdiskaping i mineralnæringen	13
3.4 DMF skal tilstrebe best mulig kommunikasjon og brukerorientering på alle sine virksomhetsområder	15
3.5 DMF skal redusere miljøkonsekvenser av tidligere mineralvirksomhet og sørge for forsvarlig sikring etter slik virksomhet	16
3.6 DMF skal sørge for forsvarlig og bærekraftig forvaltning av mineralressurser på Svalbard	19
3.7 Resultatkjeden	20
3.8 DMFs bruk av virkemidler	23
4. Styring og kontroll i virksomheten	23
4.1 Risikovurderinger	24
4.2 Internkontroll	25
4.3 Bemannings-, kapasitet og kompetansesituasjonen i virksomheten	26
4.4 Likestilling	27
4.5 Inkluderingsdugnaden	27
4.6 Tiltak for å hindre arbeidslivskriminalitet	27
5. Vurdering av framtidsutsikter	28
6. Årsregnskap	28
6.1 Ledelseskommentar til årsregnskapet 2019	28
6.2 Prinsippnote til årsregnskapet	31
Regnskapsrapporter og noter	

1 Leders beretning

Når jeg igjen skal oppsummere året som var, kan jeg med tilfredshet konstatere at vi har greid å oppfylle våre tilleggsbestillinger for 2019 samtidig som vi har greid å opprettholde et fortsatt høyt nivå av ferdig behandlede konsesjonssøknader. Formålet med veiledningsoppdraget er innfridd med omdisponering av interne ressurser. I tillegg har vi utvidet vårt tjenestetilbud. Nye, viktige tjenester er blant annet ressursanalyser og mer dyptgående vurderinger som legges til grunn i våre høringsuttalelser for å ivareta mineralressurser i offentlig planbehandling.

Året 2019 representerer for meg et tidsskille for DMF og Norges mineralforvaltning. Når vi ved årsskiftet 2019/2020 har flyttet inn i nye, tilrettelagte lokaler med en tydelig identitet, har vi nå bygd et modent direktorat som er klar for å ta en mer synlig plass i samfunnsutviklingen. Vi har etablert nye organisatoriske systemer og faglig kompetanse som jeg er stolt av, og som danner et solid fundament for videre utvikling. At flytteprosessen ble gjennomført helt uten opphold i den daglige produksjonen viser at vi også har ansatte som utviser stor grad av fleksibilitet og endringsvilje. Det vil vi fortsatt trenge fremover, nå som tiden er moden for foredling og videreutvikling.

Vi har utviklet solid tverrfaglig kompetanse. Vi har gått fra manuell og analog saksbehandling til digital behandling av sentrale data tilrettelagt for moderne forvaltning. Vi har arbeidet hardt for å tydeliggjøre vårt ansvar og vår rolle i forhold til andre offentlige etater. Ikke minst har vi tolket mineralloven og implementert denne inn i forvaltningsregelverket og vår saksbehandling. Saksbehandlingsskøen er fortsatt eksisterende, men den er sterkt redusert. Bedre systemer, mer tid til veiledning og styrket kompetanse og erfaring i bransjen bidrar til at prosessene nå oppleves enklere. Utdringene er fortsatt store, og kapasitetsutfordringene over lang tid har ført til at andre oppgaver har blitt skjøvet foran oss. Vi arbeider kontinuerlig for å følge opp dette. I 2019 er det etablering av økonomisk sikkerhetsstillelse i tråd med vilkår i konsesjonsvedtakene som er fulgt opp spesielt. Dette er viktig for å sikre likebehandling og styrke tilliten til oss som myndighet.

Tydelige og forutsigbare rammer er en forutsetning for en forsvarlig og bærekraftig mineralutvinning. At mineralloven nå revideres gjør at vi vil få et mer modent regelverk og forvaltning også innen mineralsektoren. Jeg er glad for at Norsk Bergindustri nå arbeider med å innføre TSM (Towards Sustainable Mining) i Norge. TSM er et verktøy og rapporteringsprogram med mål om å sikre god dialog med lokalsamfunnene, innføre gode og relevante miljøstandarder og forplikte selskapene på HMS. Arbeidet vitner om at industrien er endringsvillig og ønsker en utvikling mot en mer bærekraftig næring. Begge deler er nødvendig for vi skal kunne utvikle mineralindustrien og ta ut en større del av potensialet denne industrien representerer. Samarbeid med annen industri og kunnskapsleverandører er et ytterligere fokusområde for økt verdiskaping. Jeg gleder meg til å fortsette utviklingen av DMF og derigjennom bidra til styrket verdiskaping basert på en forsvarlig og bærekraftig utvinning og bearbeiding av mineraler.

Trondheim, 1. mars 2020

Randi Skirstad Grini
direktør

2 Introduksjon til virksomheten og hovedtall

2.1 Om DMF

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) er underlagt Nærings- og fiskeridepartementet (NFD).

DMF er statens fagetat for forvaltning og utnyttelse av mineralressursene i Norge og på Svalbard. DMF skal bidra til størst mulig samlet verdiskaping basert på en forsvarlig og bærekraftig utvinning og bearbeiding av mineraler. DMF skal sørge for at mineralvirksomhet skjer ut fra en avveining av flere kryssende samfunnshensyn, herunder annen næringsvirksomhet, miljø og kulturminneverdier. DMF skal bidra til at Svalbards geologiske ressurser forvaltes og utnyttes best mulig til nytte for samfunnet.

DMF er organisert i 6 seksjoner, avdeling Svalbard og en prosjektorganisasjon, Endringsprosjektet, som vist i figur 1.

Ledelsen utgjør:

Direktør: Randi Skristad Grini

Avdelingsdirektør Svalbard: Peter Brugmans

Seksjonssjef Ressursforvaltning: Dragana Beric Skjøstad

Seksjonssjef Mineralutvinning: Marte Kristoffersen

Seksjonssjef Byggeråstoff: Maria Lauritzen

Seksjonssjef Driftsoppfølging: Torbjørn Killi Olsen

Seksjonssjef Sikring og miljø: Ingeborg Solberg

Seksjonssjef Administrasjon og fellestjenester: Hilde Lingstad

Figur 1: Organisasjonsstruktur

2.2 DMFs hovedmål i 2019

Mål 1: DMF skal bruke sine virkemidler overfor mineralnæringen slik at forvaltningen av mineralressursene blir forsvarlig og bærekraftig

Mål 2: DMF skal arbeide for størst mulig samlet verdiskaping i mineralnæringen

Mål 3: DMF skal tilstrebe best mulig kommunikasjon og brukerorientering på alle sine virksomhetsområder

Mål 4: DMF skal redusere miljøkonsekvenser av tidligere mineralvirksomhet og sørge for forsvarlig sikring etter slik virksomhet

Mål 5: DMF skal sørge for forsvarlig og bærekraftig forvaltning av mineralressurser på Svalbard

2.3 Særskilte tiltak og bestillinger 2019

2.3.1 Særskilte tiltak

DMF skal i 2019 ytterligere prioritere arbeidet med å redusere køen av konsesjonssøknader etter mineralloven. Dette skal gjøres gjennom styrking av både kompetanse og kapasitet. Økningen i driftsbudsjettet for 2019 skal bidra til å legge til rette for ny aktivitet og bærekraftig vekst i mineralnæringen. Arbeidet med ny digital løsning for hurtigbehandling av søknader (FastTrack) skal videreføres.

DMF skal innen 1. mars 2019 utarbeide et prinsippnotat til NFD om 1) håndtering av miljøkrav og 2) fastsettelse av økonomisk sikkerhetsstillelse. Departementet vil med bakgrunn i DMFs innspill komme tilbake med eventuelle reviderte styringssignaler på disse to feltene.

NFD vil bedre kommunikasjonen og forståelsen mellom bransjen og direktoratet gjennom at deler av budsjettøkningen på 6,8 mill. kroner i 2019 skal gå til å ansette og lønne to veiledere med bergfaglig utdanning og erfaring fra bransjen. Veilederne skal ikke arbeide med selve konsesjonsbehandlingen, men bistå tiltakshavere både med å innrette sine prosjekter på en bergfaglig forsvarlig måte og med å sette opp driftsplaner og konsesjonssøknader i samsvar med DMFs krav.

DMF skal innenfor tilgjengelige ressurser prioritere ytterligere tiltak i arbeide med å videreutvikle fulldigital søknadsprosess. Arbeidet med digital utvikling av og i etaten skal bidra til at mineralske ressurser ivaretas bedre i offentlig arealplanlegging. Dette vil medføre innsparinger for aktører som ønsker å etablere ny mineralutvinning, og effektivisere interne oppgaver i DMF.

2.3.2 Bestillinger

DMF skal ved behov bistå NFD med relevant kunnskapsinnhenting i forbindelse med oppfølgingen av evalueringen av mineralloven.

Tillegg til tildelingsbrev for 2019

XXVI Fullmakt til tomteerverv

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2019 kan kjøpe tomten som omfattes av festeavtalen mellom Salvesen & Thams Eiendom AS og staten v/Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard.

XXVII Salgsfullmakt og nettobudsjettering av salgsomkostninger.

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2019 kan avhende ikke-aktive gruveeiendommer. Utgifter knyttet til eventuell avhending kan trekkes fra salgsinntektene før det overskytende inntektsføres under kap. 3900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 30 Inntekter fra salg av gruveeiendom.

2.4 Utvalgte volumtall

Utvalgte volumtall for 2018 er vist i tabell 1.

Tabell 1: Utvalgte volumtall for perioden 2010 til 2019

Periode	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Inngående dokumenter	2268	3418	1722	2038	4344	5118	5624	7544	8311	8085
Hvorav nye saker	809	922	1142	1200	1974	2163	2099	2180	4210	3981
Hvorav kommuneplaner				138	124	101	171	143	115	96
Hvorav reguleringsplaner				167	631	505	594	583	715	665
Hvorav innsynsbegjæringer	11	245	335	223	270	347	511	985	1590	1627 ¹⁾
Utgående dokumenter	1390	1726	2175	1677	2931	3871	4163	4399	5102	4947
Hvorav kommuneplaner		34	138	134	146	116	134	127	142	174
Hvorav reguleringsplaner		92	144	153	263	226	282	273	685	663 ²⁾
Hvorav innsynsbegjæringer	5	243	326	236	264	349	513	398	655	714 ¹⁾
Nye driftskonsesjonssaker	17	20	44	55	413	212	103	70	90	90
Vedtak om konsesjon	5	15	27	30	32	71	101	183	161	156
Avslag/avvisning/avsluttet	0	0	1	1	4	3	4	22	50	30

¹⁾ Inngående innsynsbegjæringer blir registrert som flere dokumenter. I svar på innsynsbegjæring blir flere dokumenter slått sammen til ett utgående dokument.

²⁾ Fra 2018 inkluderer dette tallet også besvarte «varsel om oppstart» av reguleringsarbeid.

2.5 Utvalgte nøkkeltall

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren på Svalbard har en budsjettbevilgning for drift av DMF på kr. 58,3 millioner for 2019, inklusive overføringer. For sikring og miljøtiltak disponerte DMF 11,8 millioner kroner som er øremerket tiltak på Løkken og 13,1 millioner kroner for øvrige eiendommer som er hjemfaldt til staten, inklusive overføringer fra 2018.

DMF disponerte 1,9 millioner kroner for Bergmesteren på Svalbard. DMF har subsidiert aktiviteten på Svalbard med kr. 80 000 for 2019.

DMF har benyttet 98 % av bevilgningen over kapittel 0906 og 100 % av bevilgningen over kapittel 0011 for 2019.

Tabell 2: Utvalgte nøkkeltall for perioden 2013 til 2019

Nøkkeltall fra årsregnskapet	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Antall utførte årsverk	19	26,6	29,8	34,8	40,2	47,6	47,5
Tildeling post 01-29 ¹⁾	22 133	30 890	36 094	36 535	46 105	51 385	60 173
Driftsutgifter ²⁾	21 644	31 077	36 118	35 938	45 953	50 363	58 987
Utnyttelsesgrad post 01-29	97,8 %	100,6 %	100 %	98,4 %	99,7 %	98 %	98 %
Lønnsandel av driftsutgifter	56,7 %	57,8 %	57 %	60 %	66 %	71,2 %	62,4 %
Konsulentandel av driftsutgifter ³⁾	5,7 %	9,6 %	17,2 %	20,1 %	15,7 %	12,6 %	14,4 %

1) Samlet tildeling for kap 0906 og kap 0011, tall vises i hele tusen

2) Driftsutgiftene vises i hele tusen og er korrigert med refusjoner fra NAV og kostnadene til medfinansieringsprosjektet er tatt ut tilsvarende belastningen på fullmakten fra Difi i 2018

3) Konsulentandelen er eksklusive utgiftene bokført på medfinansieringsordningen i 2016, 2017 og 2018

Tabell 3: Utvalgte nøkkeltall for perioden 2013 til 2019, kap 0906

Nøkkeltall fra årsregnskapet	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Antall utførte årsverk	17	24,6	27,8	32,8	38,2	45,6	45,5
Tildeling post 01-29 ¹⁾	20 560	29 340	34 472	34 890	44 305	49 541	58 273
Driftsutgifter ²⁾	20 030	29 519	34 487	34 281	44 157	48 468	57 087
Utnyttelsesgrad kap. 0906 post 01-29	93,8 %	98,8 %	100 %	98,3 %	99,7 %	97,8 %	98 %
Lønnsandel av driftsutgifter	54,9 %	56,2 %	55,7 %	59 %	65,2 %	70,6 %	61,5 %
Konsulentandel av driftsutgifter ³⁾	6,1 %	10,1 %	18 %	20,1 %	16,4 %	13 %	14,9 %

1) Tallene vises i hele tusen

2) Driftsutgiftene vises i hele tusen og er korrigert med refusjoner fra NAV og kostnadene til medfinansieringsprosjektet er tatt ut tilsvarende belastningen på Difi i 2018

3) Konsulentandelen er eksklusive utgiftene bokført på medfinansieringsordningen i 2016, 2017 og 2018

Tabell 4: Utvalgte nøkkeltall for perioden 2013 til 2019, kap. 0011

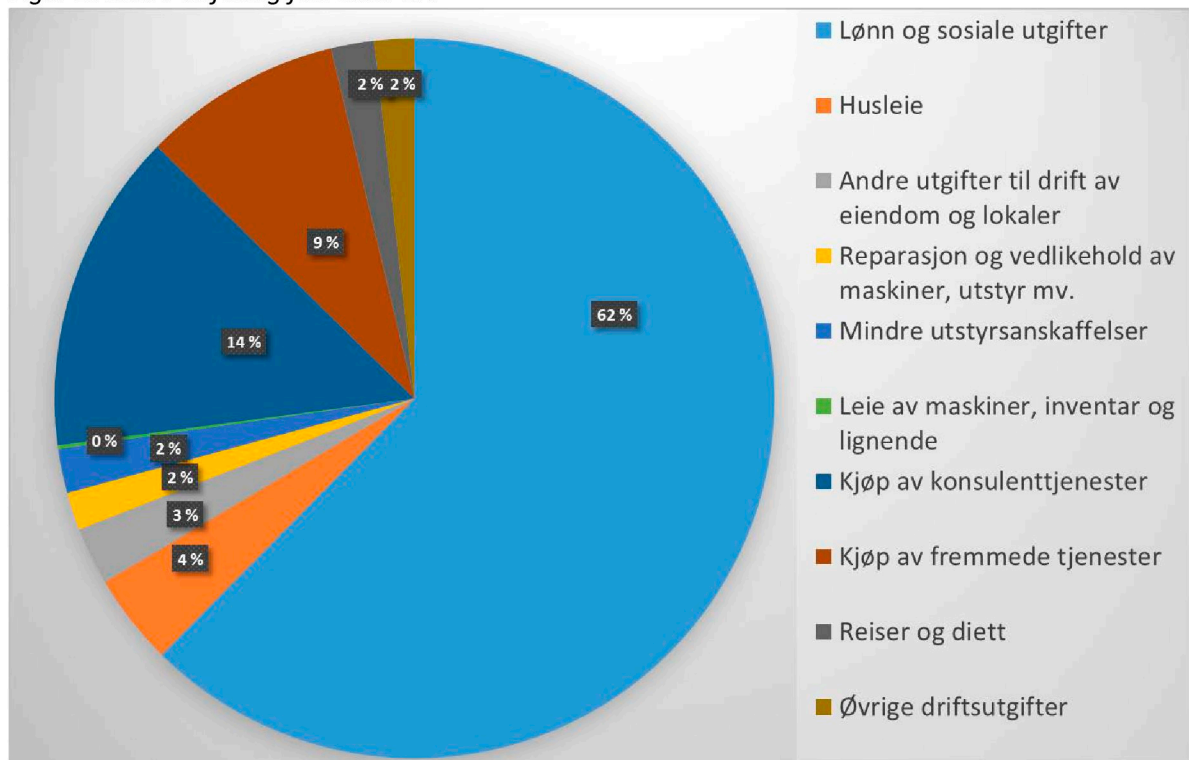
Nøkkeltall fra årsregnskapet	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Antall utførte årsverk	2	2	2	2	2	2	2
Tildeling kap 0011. post 01-29	1 573	1 550	1 622	1 645	1 800	1 844	1 900
Driftsutgifter	1 614	1 557	1 631	1 659	1 796	1 894	1 900
Utnyttelsesgrad post 01-29	102,6 %	100,5 %	100,6 %	100,9 %	99,8 %	102,7 %	100,0 %
Lønnsandel av driftsutgifter	79,8 %	87,5 %	83,8 %	84,2 %	83,5 %	86,1 %	89,5 %
Konsulentandel av driftsutgifter	0,4 %	0,2 %	0,2 %	0 %	0,1 %	0 %	0 %

2.6 Driftsutgifter

DMFs samlede utgiftsbevilgning (kap 0906 og kap 0011, post 01) utgjorde 60,2 mill. kroner. Av dette utgjorde 750 000 kroner kompensasjon for virkningen av det sentrale lønnsoppjøret. DMF mottok refusjoner fra NAV på 3,3 millioner kroner i 2019. Økningen i den samlede utgiftsbevilgningen fra 2018 utgjør 17,1 %.

Driftsutgiftene for 2019 utgjorde 59 millioner kroner. Dette er en økning på 17,1 % sammenlignet med 2018.

Figur 2: DMFs driftsutgifter etter art

DMFs lønn og sosiale utgifter utgjorde 62 % av driftsutgiftene, som er en reduksjon i forhold til 2018. Denne reduksjonen skyldes i hovedsak at DMF i 2019 har hatt flere yngre ansatte i permisjon som er erstattet ved eksterne vikarer. Dette har bidratt til å redusere lønnskostnadene for 2019 og samtidig økt driftsutgiftene i samme periode. Lønnskostnadene økte med 2,7 % fra 2018 til 2019, mens driftsbudsjettet økte med 17,1 % i samme periode. Lønnsutgiftene per ansatt er 3,9 % høyere enn i 2018. Utgifter knyttet til kjøp av varer og tjenester utgjorde 38 % av budsjettet. Kjøp av konsulenttjenester og fremmede tjenester utgjør de største postene.

Kjøp av konsulenttjenester i 2019 skyldes i hovedsak behov for konsulentbistand til gjennomføring av DMFs store satsing på digitalisering, som i 2019 har hatt fokus på utarbeidelse av digitalt søknadsskjema for driftskonsesjon. Kjøp av fremmede tjenester gjenspeiler innleie av vikarer for å dekke opp for ansatte som har vært i permisjon som beskrevet, samt kjøp av tjenester som det ikke er naturlig at DMF skal ha intern kompetanse på.

3. Aktiviteter og resultater i 2019

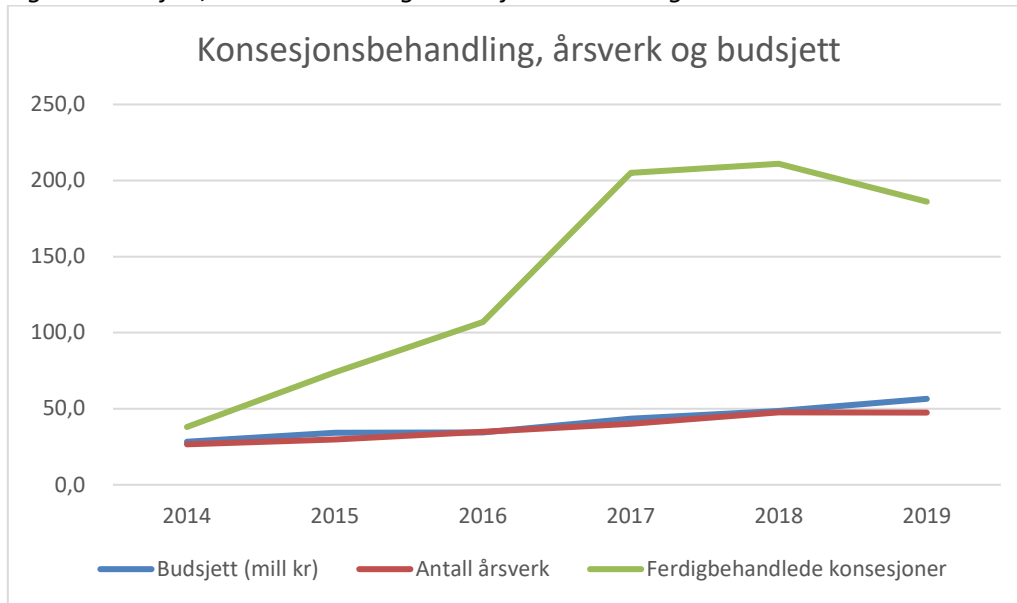
3.1 Prioriteringer og ressursbruk

DMF har prioritert ressurser for å oppfylle samfunnsoppdraget og bestillingene i tildelingsbrevet. Produktiviteten i DMF har gjennomgående økt mer enn budsjett- og kapasitetsøkningen de senere år. Produktivitetsøkningen i 2019 har vært relatert til et bredere tjenestetilbud enn tidligere år. Dette omfatter blant annet ressursanalyser, samfunnsøkonomiske analyser og planbehandling. Det er i 2019 prioritert å styrke arbeidet med å ivareta mineralressurser i kommunale og regionale planprosesser. DMF har blant annet behandlet flere store, komplekse saker som har krevd mye ressurser. Et eksempel på en større plansak er ny jernbanetrasé i Larvik-området.

Konsesjonskøen er ytterligere redusert i 2019. Antall ferdigbehandlede konsesjonssøknader er noe lavere enn de to siste årene. Dette skyldes i hovedsak behandling av flere store og komplekse søknader, herunder søknader om uttak av statens mineraler. I tillegg har DMF omprioritert oppgaver fra interne ressurser for å bistå med oppfyllelse av veiledningsoppdraget. Det gjelder særlig bergfaglige ressurser og lederressurser. Konsekvensene av omprioriteringene er særlig knyttet til redusert kapasitet for behandling av søknader om driftskonsesjon og stedlige tilsyn. Figur 3 viser økning i budsjett og antall årsverk i forhold til behandlede konsesjonssøknader.

Figur 3: Budsjett, antall årsverk og konsesjonsbehandling

Digitalisering er viktig virkemiddel for effektivisering, lovforklaring og rutiner for saksbehandling og forvaltning. Videreutviklingen av tjenestene i Min side-løsningen har høy prioritet, og i desember 2019 ble digital søknad om driftskonsesjon tilgjengelig. Digital søknad forventes å effektivisere søknadsprosessen, både for brukerne og internt i DMF. I løsninger ligger veiledning til søkere om kravene til dokumentasjon og innhold. Det blir dermed lettere for søkere å levere komplett søknad ved innsendelse, og begge parter spares for flere runder med anmodninger om ytterligere informasjon til søknadene.

I 2019 har DMF fortsatt arbeidet med avklaring av rolle og ansvar. Rolleavklaringen omfatter også skillet mellom forvalteroppgaver og delegerede oppgaver som DMF utfører på vegne av NFD, som tiltakshaver. Dette gjelder særlig i tilknytning til ansvaret for sikring og miljø på nedlagte gruveområder.

DMF flyttet til tilpassede lokaler i desember 2019. Det var prioritert betydelige administrative ressurser for å legge til rette for at flytteprosessen kunne gjennomføres uten opphold i den daglige produksjonen.

3.2 DMF skal bruke sine virkemidler overfor mineralnæringen slik at forvaltningen av mineralressursene blir forsvarlig og bærekraftig

Omtale av arbeidet med behandling og oppfølging av mottatt saker til høring etter plan- og bygningsloven og annet lovverk

- Interne rutiner for planbehandling ble ytterligere utviklet med fokus på bærekraft og helhetlig forvaltning. Det er lagt vekt på intern kompetanseutvikling og kompetansedeling med bakgrunn i tverrfaglig samarbeid.
- På lik linje med reguleringsplaner, verneplaner og kommuneplaner har vi også jobbet med:
  - Regionale planer med planprogram
  - Konsesjonsbehandling etter energilov
  - Konsesjonsbehandling etter vannressurslov
  - Høring av forskrift
  - Dispensasjon fra kommuneplan
  - Dispensasjon fra reguleringsplan

- Andre saker etter naturmangfoldsloven (eksempelvis å gi innspill til områder som skal kartlegges i forbindelse med naturinteresser)
- Andre typer saker (søknader om tillatelse etter forurensningsloven, beiteplan og annet)
- DMF har gjennomført flere oppdrag på bestilling fra NFD ang. skogvern
- DMF legger vekt på å behandle plansaker som sendes på høring innen gjeldende frister.

Omtale av arbeidet med saker hvor DMF er ansvarlig myndighet for konsekvensutredninger

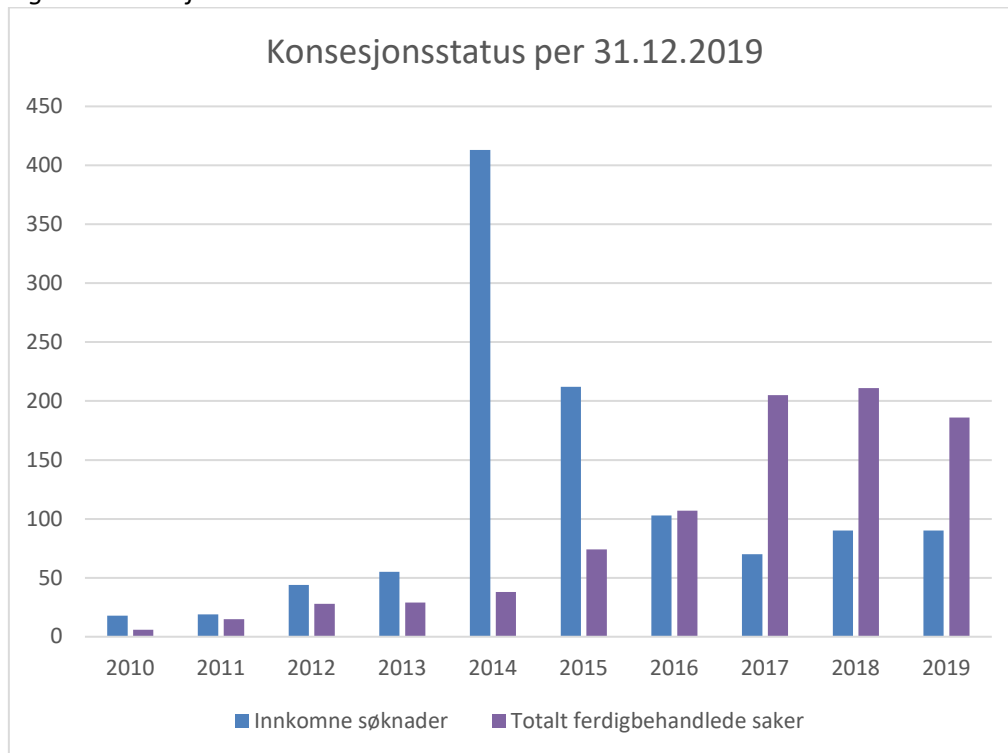
DMF har ikke mottatt henvendelser fra kommuner om å være ansvarlig myndighet for konsekvensutredning i 2019.

Omtale om arbeidet med behandling og oppfølging av søknader om driftskonsesjon

DMF arbeider for å redusere konsesjonskøen så raskt som mulig. I 2019 er det fattet vedtak for 186 konsesjonssøknader. Av disse ble det tildelt 156 driftskonsesjoner, mens det for 30 søknader enten ble fattet vedtak om avvisning / avslag, eller saken ble avsluttet grunnet trukket søknad / avsluttet drift. Det er mottatt 90 nye søknader i samme periode.

Oversikt over utviklingen i konsesjonsbehandlingen er vist i figur 4.

Figur 4: Konsesjonsstatus 31.12.2019

Organisering av oppgaver og erfaringene fra «Hurtiglinjeprosjektet» som ble satt i gang i 2017, med formål å effektivisere saksbehandlingen av konsesjonssøknader for byggeråstoff (pukk og grus) som står i konsesjonskøen, ble videreført i 2018 og 2019. De «enkleste» søknadene (typisk løsmasseuttak) ble behandlet i 2017, slik at de gjenværende søknadene fra 2014 og 2015 som DMF nå behandler, er mer krevende.

Vi ser at antall søknader som ikke er ferdig behandlet minker. Per 31.12.2019 hadde DMF 204 søknader om driftskonsesjon som ikke var ferdig behandlet. Vi får kontinuerlig nye søknader til behandling, så denne mengden er dynamisk.

Nytt digitalt søknadsskjema for søknad om driftskonsesjon etter mineralloven ble lansert i desember 2019. Dette gir både søker og DMF en rekke fordeler. Skjemaet er utviklet med vekt på brukeropplevelsen. Det gis veiledning og opplysninger underveis i skjemaet mens man jobber med søknaden, søker kan tegne konsesjonsområde direkte inn i søknaden gjennom et kartverktøy og ikke minst; Det er åpnet for en FastTrack-løsning for uttak som tilfredsstiller nærmere angitte kriterier. Basert på et sett med grunnleggende faktiske opplysninger, vil enklere uttak automatisk kvalifisere til FastTrack søknad. Slike uttak vil få en raskere behandling hos DMF, og søker kan utarbeide en forenklet driftsplan direkte i den digitale søknaden. Videre er søknadsskjemaet utformet slik at man ikke kan sende inn søknaden uten at alle forhold som DMF etterlyser er omtalt. Dette gir en gevinst for både søker og DMF ved at antall «runder» frem og tilbake for å innhente tilstrekkelig informasjon til at DMF kan behandle det faktiske innholdet i søknaden, reduseres.

Omtale av arbeidet med ivaretagelse av miljøhensyn overfor eksisterende og ny mineralvirksomhet

Etter særskilt bestilling i Tildelingsbrevet for 2019, har DMF utarbeidet to prinsippnotat til NFD om 1) håndtering av miljøkrav og 2) fastsettelse av økonomisk sikkerhetsstillelse. Begge notater ble oversendt til NFD 1. mars 2019. Med bakgrunn i DMFs innspill meldte NFD tilbake at styringssignalene ikke ble endret på disse to feltene foreløpig.

For å sikre at konsesjonsområde blir sikret og ryddet etter endt drift, inkludert i konkurstilfeller, blir det i konsesjonsvedtak fra DMF stilt vilkår om etablering av økonomisk sikkerhetsstillelse. Økonomisk sikkerhetsstillelse er noe som i praksis kommer på plass etter at konsesjonsvedtaket er gitt. DMF fører kontroll med at virksomhetene oppfyller vilkåret om etablering av slik sikkerhet. Som følge av konsesjonskøen er det derfor også blitt mange virksomheter som skal kontrolleres av DMF i forhold til dette vilkåret. Ved inngangen til 2019 hadde DMF et etterslep for kontroll med at virksomhetene formelt etablerte sikkerhet i tråd med vilkår i konsesjonen. I løpet av 2019 har DMF fulgt opp og fått på plass sikkerhet knyttet til 153 konsesjonsvedtak. For vedtak fattet etter 2015 er kontrollen nå ajour. For virksomheter som har avtalt fondsoppbygging som sikkerhet, vil fokuset fremover være å kontrollere at innbetalinger skjer i ihht. konsesjonsvilkår.

Per 31.12.2019 ligger en restanse i fht. kontroll med vilkår om økonomisk sikkerhetsstillelse for konsesjonsvedtak etter mineralloven fattet før 2015. Fra 2015 skjedde en praksisendring i DMF vedrørende vilkår om økonomisk sikkerhet noe som blant annet medførte at vilkårene ble mer standardisert i vedtaket og i tråd med lovens krav om innhold og form. Slik behandling fikk ikke vedtak fattet før 2015, og DMF vil derfor fremover ha fokus på å få etablert sikkerhet også for disse vedtakene. Det dreier seg om 113 slike vedtak som skal kontrolleres.

I tillegg til at DMF stiller krav til sikring og opprydding under og etter endt drift i konsesjonsvedtak, og krav om økonomisk sikkerhetsstillelse for dette, stilles også andre vilkår knyttet til miljøhensyn når man finner grunn til det. Driftsplan for et mineraluttak skal godkjennes av DMF i konsesjonsvedtak. Dersom driftsplanen ikke beskriver hvordan hensynet til miljømessige konsekvenser av mineralutvinningen er planlagt i tilstrekkelig grad, setter DMF vilkår. For eksempel vilkår om at det skal etableres et sedimentasjonsbasseng tilknyttet mineraluttaket for å hindre partikkelavrenning.

Det er også vanlig at DMF setter vilkår knyttet til naturmangfold og kulturminner dersom dette er nødvendig. For disse tilfellene anmoder vi Fylkesmannen og fylkeskommunen om å komme med faglige innspill når konsesjonssøknaden sendes ut på høring.

Gjennomføre tilsyn og befaring ut fra prioriteringsliste over planlagte tilsyn

Omfanget av stedlige tilsyn er fortsatt begrenset som følge av manglende kapasitet. DMF har gjennomført 23 planlagte stedlige tilsyn i 2019 for utvalgte virksomheter ut fra en vurdering av risiko.

DMFs tilsynsplikt ivaretas også i form av postale tilsyn. Postale tilsyn omfatter blant annet innhenting og kvalitetssikring av informasjon gjennom den lovpålagte driftsrapporteringen til DMF via Min side.

Avviksoppfølging etter tilsyn er en ressurskrevende oppgave. Særlig tatt i betraktning at tilsyn per i dag utføres ved antatte risikoobjekter. Når DMF finner avvik må disse systematisk følges opp for at tilsyn skal ha tilsiktet virkning. Ved de 23 stedlige tilsynene som ble gjennomført i 2019, ble det avdekket totalt 27 avvik av forskjellig alvorlighetsgrad, fordelt på 12 objekter.

3.3 DMF skal arbeide for størst mulig samlet verdiskaping i mineralnæringen

Gjennomførte tiltak for økt kommunikasjon, brukerorientering og veiledning

Det er gjort flere tiltak for å oppfylle formålet med veiledningsoppdraget gitt i tildelingsbrevet. DMF har ikke lyktes å ansette de to veilederne med bergfaglig kompetanse som spesifisert i bestillingen i tildelingsbrevet, men DMF har omprioritert oppgaver for interne ressurser fra ordinær saksbehandling til økt ressursbruk for veiledning og informasjonsvirksomhet. I tillegg har vi prioritert mer tid til generell veiledning ved direkte henvendelse. DMF har i 2019 også tatt initiativ til møter med en rekke aktører som har flere konsesjonspliktige uttak av byggeråstoff. Hensikten med møtene er å øke den gjensidige kunnskapen om hverandre, og diskutere erfaringer fra konsesjonsprosessen med innspill til forbedringer. DMF har også prioritert økt deltagelse på ulike relevante bransjearenaer med faglige foredrag og tilstedeværelse med informasjon på stands. Gjennomførte tiltak for å oppfylle formålet med veiledningsoppdraget er nærmere beskrevet i eget notat datert 2. desember 2019, som er oversendt NFD. Tiltakene kan oppsummeres som følger:

- *Generell styrking av arbeidet med kommunikasjon, informasjon og veiledning*
- *Styrket veiledning gjennom saksbehandling og interne omprioriteringer*
- *Møter og kommunikasjon med bransjen*
- *Brukerorientering og tilpasset veiledning gjennom digitale verktøy*
- *Veiledning, informasjon og brukerstøtte ved digital rapportering*
- *Styrket veiledning gjennom oppdatering av driftsplanveilederen*
- *Styrket veiledning gjennom bransjerettede kurs*

I forbindelse med utvikling av digital søknad om driftskonsesjon i 2019, ble det gjennomført flere brukertester for å gjøre løsningen så brukervennlig som mulig og tilpasse løsningen til brukernes behov.

Hjemmesiden er en sentral informasjonskanal for våre brukere. Hjemmesiden er utviklet med mål om at relevant informasjon om mineralloven, veiledningsmaterieell, og DMFs tjenester skal være presentert på en oversiktlig måte og være lett tilgjengelig. I 2019 er hjemmesiden videreutviklet for å gjøre informasjon om bergrettigheter lettere tilgjengelig.

Utvikling av digital søknad om driftskonsesjon er prioritert i 2019. Tjenesten er en videreutvikling av tjenestene i Min side og tar blant annet i bruk karttjenester som er utviklet over flere år.

I mars 2019 publiserte DMF et eget bilag som ble distribuert med Dagens Næringsliv. Formålet med bilaget var å vise bredden og potensialet i mineralnæringen i Norge, bidraget til samfunnsutvikling og verdiskaping, bærekraftig utvikling, innovasjon og gode eksempler på produktutvikling for bedre ressursutnyttelse.

Omfanget av samarbeidet med andre offentlige etater, herunder samarbeid og dialog med berørte samiske organer og organisasjoner

DMFs ledelse har jevnlige møter med NGUs ledelse og ny direktør. Hensikten med møtene og dialogen er å avklare roller og videreutvikle samarbeidet. Ressursregnskap for Trøndelag er et faglig samarbeidsprosjekt med NGU i 2019 på oppdrag for Trøndelag fylkeskommune. Det er også samarbeid med NGU i løpende saker, for eksempel i forbindelse med høringsuttalelser til kommunale og regionale plansaker, hvor NGU bistår med geologisk informasjon som DMF benytter som grunnlag for høringsuttalelser.

Det gjennomføres årlige kontaktmøter med Miljødirektoratet og Oljedirektoratet. DMF har etablert et samarbeidsprosjekt med Norges vassdrags- og energidirektorat. Formålet med samarbeidet er å utvikle forvaltningspraksis for å unngå dobbeltregulering. Samarbeid med Arbeidstilsynet er videreført på Svalbard. På fastlandet er samarbeidet relatert til enkeltsaker, enten på bakgrunn av bekymringsmeldinger eller ulykker.

DMF har tatt initiativ til samarbeid med Statistisk Sentralbyrå for videreutvikling av mineralstatistikken.

DMF har utstrakt kontakt med kommuner og fylkeskommuner i forbindelse med høring av søknader om driftskonsesjon og høringsuttalelser i planprosesser, for å ivareta mineralske ressurser. DMF har også et særskilt bevisst forhold til samiske organer og organisasjoner i forbindelse med høring av søknader om driftskonsesjon som berører samiske interesser.

Omfanget av deltakelser i relevante nasjonale og internasjonale fora

DMF deltar jevnlig på regionale planforum og deltar i ulike direktoratsgrupper så langt kapasitet tillater og saker som behandles er relevant i forhold til DMFs ansvarsområder. Aktuelle grupper er direktoratsgruppe for vannforvaltning, direktoratsgruppe for økologiske grunnkart og nettverk om nasjonal ramme for vindkraft.

Videre er DMF tjenesteeier i Altinn og part i Norge Digitalt. DMFs ledelse deltar også i statlige etatsjefsmøter i regi av Fylkesmannen i Trøndelag.

DMF har et godt samarbeid og dialog med Norsk Bergindustri (NB). Det er gjennomført flere møter mellom DMFs og NBs ledelse i 2019. DMF støtter aktivt NB i arbeidet med innføring av TSM (Towards Sustainable Mining) i Norge, og DMFs direktør er medlem av valgkomiteen for referansegruppen i dette arbeidet.

Ansatte og ledelsen i DMF har deltatt på en rekke nasjonale faglige møter og konferanser i 2019, både som tilhørere, med presentasjoner og med stand. Internasjonalt har DMF deltatt i relevante fora som The Prospectors & Developers Association of Canada (PDAC), Fennoscandian Exploration and Mining (FEM), International Lead and Zink Study Group, (ILZNG), International Nickel Study Group (INNG) og Raw Material Supply Group (RMSG). Konkret deltok DMF på INNG i mai og ILZNG i Lisboa i oktober i 2019. Vi har vært på studietur til Bergsstaten i Sverige, hvor det blant annet også ble gjennomført befaring i Kiruna. Dette var en oppfølging av Bergsstatens besøk hos oss i 2018, og formålet med dialogen er erfaringsutveksling.

Redegjøre for arbeidet med mineralstatistikken

Mineralstatistikken baserer seg i stor grad på virksomhetenes årlige driftsrapportering til DMF. 2019 var tredje året med digital rapportering via Min side. På bakgrunn av erfaring fra tidligere år, ble det gjort noen små justeringer i rapportskjemaet for ytterligere brukervennlighet og presisering.

I 2019 ble det gjort ytterligere tiltak for å effektivisere kvalitetssikringen og systematiseringen av data fra driftsrapportering, og dette videreutvikles i 2020. Data fra driftsrapporteringen er et viktig virkemiddel for oppfølging av mineralvirksomhetene i Norge.

Rapportere om arbeidet med å øke kunnskap om verdiskapingspotensialet i mineralnæringen

I mars 2019 publiserte DMF et eget bilag som ble distribuert med Dagens Næringsliv, som et tiltak for å bidra til å synliggjøre næringens samfunnsnytte og potensiale for verdiskaping. Se nærmere beskrivelse i kapittel 3.3.

Mineralstatistikken er et annet viktig virkemiddel for informasjon og kunnskap om mineralnæringen. Arbeidet med mineralstatistikken er beskrevet i avsnittet over. DMF har tatt initiativ til samarbeid med Statistisk Sentralbyrå (SSB) for videreutvikling av mineralstatistikken og avklaringer om vidererapportering av data til SSBs statistikker.

3.4 DMF skal tilstrebe best mulig kommunikasjon og brukerorientering på alle sine virksomhetsområder

Tiltak og status for digitalisering og effektivisering av DMF

Som en del av digitaliseringen av offentlig sektor i Norge har Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) jobbet med digitalisering av direktoratets oppgaver og kommunikasjon med eksterne aktører siden 2014. I løpet av denne tiden har DMF utviklet digitaliseringsprosjektene fra å ha fokus på hvordan teknologi og digitale løsninger kan løse konkrete problemer isolert sett, til å sette brukeren i sentrum ved å tenke tjenesteinnovasjon gjennom helhetlig tjenesteutvikling og arbeidsprosesser.

I perioden 2016-2018 gjennomførte DMF prosjektet Mineraler for alle (MiA) med støtte fra medfinansieringsordningen. Formålet med prosjektet var å tilby en heldigital søknadstjeneste for bergrettigheter med besparelser for prospekterende og effektivisering av saksbehandling i DMF. En av de viktigste gevinstene i prosjektet var økt kvalitet på geografiske data i bergrettighetsregisteret, samt å gi søker tilgang til offentlige kartdata og historiske dokumenter gjennom bruk av digitale karttjenester. MiA-prosjektet har gitt en forenklet søkeprosess for bruker, økt kvalitet på mottatte søknader om rettigheter til statens mineraler, og har gitt DMF et nyttig verktøy for oppfølging og behandling av bergrettigheter. Løsningen er en del av selvbetjeningsportalen Min side på dirmin.no og DMF sitt fagsystem «MiniT». Den fulle effekten av denne løsningen kom i 2019, og så langt har løsningen mottatt og behandlet ca. 200 søknader som har resultert i ca. 500 nye rettigheter til statens mineraler.

De senere årene har det vært fokus på å effektivisere og forbedre konsesjonsprosessen. Tilrettelegging for digitalisering har vært en viktig del av dette arbeidet og i 2018 startet planleggingen av en digital konsesjonsprosess. Med konsesjonsprosessen menes hele løpet fra søkeren vurderer å søke konsesjon, til driften av uttaket starter.

DMF jobber for digitalisering og effektivisering av hele konsesjonsprosessen og har valgt å gjøre dette steg for steg. I forarbeidet til digital konsesjonsprosess kom det fram at mange av søknadene var mangelfulle og ikke inneholdt nødvendige opplysninger om tiltaket og påkrevd dokumentasjon. Dette førte til ekstra runder med anmodninger og unødvendig lang

saksbehandlingstid. Første skritt på veien var å utvikle et digitalt skjema for søknad om driftskonsesjon. Dette for å sikre god kvalitet på søknadene som kommer inn og gjøre det enklere for søkerne å levere en komplett søknad på første forsøk. Prosjektet er fullfinansiert over DMFs budsjett og første versjon av digitalt søknadsskjema ble lansert på Min side i desember 2019. DMF har nå begynt å motta søknader om driftskonsesjon digitalt, og arbeidet med veiledning og opplæring i bruk av det digitale søknadsskjemaet er godt i gang.

DMF vil søke om midler via medfinansieringsordningen i 2020 og håper på den måten å kunne fortsette det påbegynte arbeidet med digital konsesjonsprosess.

Tiltak for å redusere saksbehandlingstid og saksbehandlingstid

DMF arbeider for å redusere konsesjonskøen så raskt som mulig, og antall søknader som ikke er ferdig behandlet er ytterligere redusert fra 2019. Nærmere omtale av arbeidet med reduksjon av saksbehandlingstiden for søknad om driftskonsesjon er gitt i kap 3.2

Antall mottatte og ferdigbehandlede saker

Totalt mottok DMF 8 085 inngående dokumenter i 2019, hvorav 3 981 var nye saker til behandling, som vist i tabell 1. Nye saker inkluderer alle type saker innenfor DMFs ansvarsområder, f.eks. driftskonsesjonssøknader, saker etter plan og bygningsloven og annet lovverk, søknader om undersøkelses- og utvinningsretter til statens mineraler, innsynsbegjæringer med mer.

Reduksjon i saksbehandlingstid og saksbehandlingstid

For omtale av arbeidet med reduksjon av saksbehandlingstiden for søknad om driftskonsesjon henvises til kap 3.2.

Saksbehandlingstiden for søknader om driftskonsesjon var i gjennomsnitt i overkant av 4 måneder i 2019. Gjennomsnittet er beregnet fra en søknad vurderes som komplett og sendt på offentlig høring, og til det tidspunkt det er fattet vedtak. Alle ferdigbehandlede søknader som resulterte i konsesjonstildeling eller avslag på konsesjonssøknaden er inkludert i beregningen, uavhengig av kompleksitet. Sammenlignet med i fjor er saksbehandlingstiden omtrent den samme fra høring til ferdig behandlet, og betraktelig mindre enn for 2016 og 2017.

Majoriteten av søknader om driftskonsesjon som DMF behandler gjelder uttak av byggeråstoff. De klassiske gruveprosjektene er langt mer omfattende og komplekse, og saksbehandlingstiden for disse er normalt 1-1,5 år. Dette gjelder kun et fåtall søknader i året.

3.5 DMF skal redusere miljøkonsekvenser av tidligere mineralvirksomhet og sørge for forsvarlig sikring etter slik virksomhet

Status for arbeidet med helhetlig tiltaksplan på Løkken, Folldal og Sulitjelma i tråd med departementets oppdrag

Løkken

Som et ledd i oppfyllelsen av pålegget gitt av Miljødirektoratet har ferdigstilling av nøytraliseringsanlegget og gode rutiner for drift av dette vært prioritert. DMF har gjennomført følgende aktiviteter i 2019:

- Systematisert behov for avtaler knyttet til nøytraliseringsanlegget, samt inngåelse av slike.
- Asfaltering/istandsettelse av uteområder ved nøytraliseringsanlegget.
- Utarbeidet prosedyrer for drift av nøytraliseringsanlegget og etablering av årsoversikt drift.

- Nødvendig vedlikeholdsarbeid ved nøytraliseringsanlegget og oppgradering av pumpestyringssystem i Stallgata.
- Ferdigstilling av tiltak Magnetittippen.

DMF har innhentet bistand fra konsulent til utredning av nøytraliseringsanleggets effekt. Resultatene rapporteres i første kvartal 2020. DMF har også foretatt en intern gjennomgang av øvrige påvirkningsfaktorer.

Folldal

Det er i 2019 gjennomført supplerende undersøkelser for å konkretisere effekten og gjennomførbarheten av tidligere foreslåtte tiltak for oppfyllelse av pålegg fra 2003. Tildekking av kildeområdet (bergvelter) er anbefalt som primærtiltak, i kombinasjon med evt. øvrige tiltak.

Mulighetene til å gjennomføre forurensningsbegrensende tiltak på bergvelter må ses i sammenheng med Riksantikvarens pågående fredningsprosess for Folldal verk. I 2018 sendte Riksantikvaren (RA) ut varsel om fredning for Folldal Verk. Varselet omfattet NFD sin eiendom med forurensende bergvelter. Ifølge fredningsvarselet skal det endelige omfanget av fredningen fastsettes under fredningsprosessen, og RA har sagt at de vil ta initiativ til dialog slik at grunneiere og andre interessenter blir hørt. Riksantikvaren har i ettertid underrettet DMF om at det ikke kan legges frem forslag til fredning før en konkret plan for tildekking av veltene foreligger. DMF har med bakgrunn i dette gitt innspill til revidert statsbudsjett for 2020 med anbefaling om å få utarbeidet en plan for tildekking av veltene i løpet av 2020.

Sulitjelma

Resultatene fra konsulentutredning av tiltak i 2018 konkluderte med at omfattende forurensningsbegrensende tiltak ikke anbefales ved dagens situasjon. Primærkilden til forurensning er gruvevannet fra Grunnstollen som renner ut i Langvatnet. Sedimentet i innsjøen er en sekundærkilde. Fiskebestand i Langvatnet ser ut til å være lite påvirket av dagens metallbelastning. Dersom kobberkonsentrasjonen i vannet fra Grunnstollen øker vesentlig i forhold til dagens situasjon, må behov for tiltak revurderes. Endringer i dagens hydrologiske situasjon ved gruveområdet som f.eks. ny gruvedrift eller tiltak kan føre til økt utslipp av forurensning, både ved Grunnstollen og ved utløp av Langvatnet.

Vannovervåking i nedlagte gruveområder

På vegne av NFD gjennomfører DMF årlig vannovervåking i henhold til pålegg ved Folldal, Sulitjelma, Løkken og Nordgruvefeltet ved Røros (ikke hjemfalt). Overvåkingsprogrammet er utarbeidet i samsvar med vannforskriften, og skal gi tilstrekkelig kunnskap om muligheten for å oppnå god økologisk og kjemisk tilstand i vannforekomster. Overvåkingsprogrammene for 2019 omfattet undersøkelser av kjemisk tilstand og tilstand for vannregionspesifikke stoffer. Resultatene rapporteres til Miljødirektoratet.

Resultater fra Løkken viser at det er store årlige variasjoner ved de ulike målestasjonene. Det er likevel en avtagende trend for kobberkonsentrasjonen i resipientene tilknyttet Løkken verk. Den avtagende trenden er ytterligere forsterket etter oppstart av nøytraliseringsanlegget. Basert på vannovervåking i 2019 er det ikke påvist noen negativ påvirkning av sekundær resipienten Orkla. Dermed er pålegg om vannkvaliteten i Orkla oppnådd. Overvåkingen fortsetter for å dokumentere om tilstanden er stabil.

Resultater fra Folldal viser høye tungmetallkonsentrasjoner, og at elva Folla er sterkt påvirket av tidligere gruvedrift. På bakgrunn av de gjennomførte undersøkelsene i Folldal, er det konkludert med at de gamle veltene/slagghaugene er hovedkilden til forurensning, og at disse fortsatt er en aktiv kilde. Tildekking av veltene er derfor anbefalt som primærtiltak i kombinasjon med

eventuelle andre tiltak. Tildekking av velter vil berøre kulturminneinteressene i området, og kan komme i konflikt med varslet fredning etter kulturminneloven.

Resultater fra Sulitjelma viser at hovedbidraget til kobber og metallforurensning i Langvannet kommer fra grunnstollen/Giken sammen med Furuhaugbekken. Det kan også være betydelige bidrag fra andre bekker som ikke er inkludert i dagens overvåkingsprogram. Grenseverdien i pålegget fra miljømyndigheten er ikke oppnådd.

Resultater fra Røros viser at vannkjemien i Orva er sterkt påvirket av avrenning fra Nordgruvefeltet. Dette påvirker også vannkvaliteten i Glomma. Nordgruvefeltet er ikke hjemfalt til staten v/NFD.

Omtale av samarbeidsaktiviteten mot berørte kommuner, miljømyndigheter og andre aktører

- Meldal kommune: DMF har gjennomført møter med Meldal kommune i 2019, i tillegg til øvrig korrespondanse. Kommunen og DMF inngikk en driftsavtale knyttet til miljøtiltakene på Løkken.
- Folldal kommune: DMF har i 2019 hatt et møte med Folldal kommune, samt dialog med kommunen via telefon og brev. DMF har også hatt dialog om ny driftsavtale knyttet til eksisterende tiltak (primært grøftesystem) i gruveområdet.
- Fauske kommune: DMF har ikke gjennomført egne kontaktmøter med Fauske kommune i 2019, men har hatt muntlig dialog knyttet til sikringstiltak i Sulitjelma.
- Miljødirektoratet: DMF har gjennomført møter med Miljødirektoratet. Det har vært møter både knyttet til etatenes overordnede samarbeid og dialog på saksnivå.
- Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet: DMF har gjennomført sikringsbefaring ved et gruveområde (flere gruveåpninger) med bistand fra DSA.
- Norges vassdrags- og energidirektorat: DMF har med bistand fra NVE fått avklaringer knyttet til håndtering av damsikkerhetsforskriften bestemmelser for gruveområder hvor NFD eier damanlegg.
- Besøksgruver: DMF har i 2019 foretatt en systematisk gjennomgang av hjemfalte områder hvor vi er kjent med at det drives besøksgruver og sørget for oppdaterte leieavtaler for disse. Arbeidet med å kartlegge hvorvidt det drives slik aktivitet uten samtykke fra grunneier pågår. DMF har også hatt dialog med flere aktører som driver og/eller ønsker å starte opp besøksgruver på områder som ikke tilhører NFD. DMF har i slike tilfeller redegjort for sikkerhetsmessige aspekter, samt henvist til grunneier for nærmere avklaringer.
- Øvrige leieavtaler: DMF har i 2018 og 2019 foretatt en systematisk gjennomgang av eksisterende leieavtaler tilknyttet statens eiendommer (både nærings- og private aktører), og sørget for oppdatert utforming og standardisering av leiekontrakter. Dette for å ivareta likebehandling og sikkerhetshensyn, samt sikre tilgang til utleide eiendommer ved behov for sikrings- eller miljøtiltak på vegne av grunneier NFD.
- DMF har bistått ekspertutvalget om farlig avfall med informasjon om nedlagte gruver/fjellhaller.

Det har for øvrig vært gjennomført møter knyttet til sikrings- og miljøtiltak med bl.a. Naturvernforbundet, vannregionene og flere besøksgruver.

Gjennomførte befaringer ut fra prioriteringsliste over planlagte tilsyn

I 2019 er det gjennomført sikringsbefaringer på 48 nedlagte gruveområder med til sammen 252 åpninger/objekter. Dette er fire ganger flere områder enn i 2018. Gruveområdene som ble gjenstand for befaring i 2019 ble utvalgt av DMF på grunnlag av risikobasert vurdering. Resultatene fra befaringene vil danne grunnlag for planlagte sikringstiltak fremover. Befaringene

avdekket ikke forhold som vurderes å utgjøre akutt fare for liv og helse, som ville krevd igangsetting av tiltak umiddelbart.

I tillegg er det foretatt befaringer iht. damsikkerhetsforskriftens bestemmelser med vassdragsteknisk ansvarlig (VTA). Dette gjelder gruveområder hvor NFD er eier av damanlegg (Knaben og Løkken). Av beredskapshensyn er også betongplugg/propper i enkelte andre hjemfalte gruveområder befart. Resultatene fra befaringsene vil danne grunnlag for planlagte tiltak fremover.

Gjennomførte sikringstiltak ut fra prioriteringsliste over planlagte sikringstiltak

DMF har gjennomført sikringstiltak i hjemfalte gruverom i Sulitjelma for å kunne sikre nødvendig og trygg adkomst for inspeksjon av betongplugg o.l. Det ble samtidig oppdaget sprengstoff i de gamle gruvegangene. Dette ble varslet og håndtert. Ved Nysetergruvene er det gjennomført sikring av tidligere gjenfylt tunnelmunning. Dette var et nødvendig sikringstiltak for å forebygge evt. brudd på fylling pga. vanntrykk. Tiltaket ble mer omfattende enn opprinnelig planlagt, og førte til behov for omdisponering av andre planlagte sikringsoppgaver for 2019 og 2020. DMF har også sørget for skilting av flere farlige gruveåpninger, og startet arbeidet med videreutviklingen av gruvesikringsregister og aktsomhetskart.

I tillegg til ovennevnte har DMF også gjennomført sikringstiltak på grunnlag av bekymringsmeldinger. Sikringstiltak på grunnlag av bekymringsmeldinger som gjelder ikke hjemfalte eiendommer, vurderes og prioriteres ut fra grad av risiko for skade på mennesker og dyr. I 2019 ble det gjennomført igjennfylling av åpninger/hull i områder ved Sulitjelma gruver og Fines gruve basert på bekymringsmeldinger.

Andre bestillinger

- I 2019 har DMF utarbeidet en femårsplan for prioriterte oppgaver for miljø og sikring (post 30 og 31)
- DMF har klargjort statens eiendommer på Raudsand for salg på det åpne markedet, og sørget for håndtering av salgsprosessen.
- DMF har forberedt salg av statens eiendom på Knaben og Karmøy.
- DMF har gjennomført salg av en mindre del av statens eiendom på Løkken til Meldal kommune.
- DMF har gjennomført innløsning av tomt for nøytraliseringsanlegget på Løkken i Meldal kommune.

DMF har i 2019 lukket avvik knyttet til krav etter damsikkerhetsforskriften for damanlegg på hjemfalt grunn ved å leie inn ekstern VTA (vassdragsteknisk ansvarlig).

3.6 DMF skal sørge for forsvarlig og bærekraftig forvaltning av mineralressurser på Svalbard

Informere departementet så snart funnpunktanmeldelser og søknader om utmål er mottatt, herunder for territorialfarvannet ved Svalbard

Det er ikke mottatt funnpunktanmeldelser eller begjæringer om utmål på Svalbard eller i territorialfarvannet ved Svalbard i 2019.

Tildeling av utmål skal rapporteres til departementet så snart som mulig

Det er ikke tildelt utmål i 2019.

Antall gjennomførte tilsyn

Det er gjennomført 4 tilsyn/befaringer i 2019. 3 i Svea i forbindelse med oppryddingsarbeid og 1 i Barentsburg.

Antall gjennomførte nye sikringer av gruveåpninger

Det er ikke gjennomført nye sikringer av gruveåpninger.

Omfanget av samarbeidet med Sysselmannen og Arbeidstilsynet

Sysselmannen: Deltok sammen med Sysselmannen på befaring til Svea i forbindelse med planlegging av avviklingsarbeider i Svea i slutten av juni 2019. I tillegg er det senere gjennomført to befaringer til Store Norskes anlegg i Svea/Lunckefjell i forbindelse med oppryddings- og avviklingsarbeidene der.

Arbeidstilsynet: Det er gjennomført et tilsyn/befaring til Trust Arktikugols anlegg i Barentsburg med gruvebefaring.

DMF har i tillegg dialog med Statsbygg angående DMFs kontor, hybel og leilighet i Longyearbyen, og mulig overtagelse av Bergmesterboligen

Utvikling av rutiner for saksbehandling og arkivering av dokumenter på samme måte som for etatens virksomhet på fastlandet

Arbeidet med skanning og gjennomgang av arkiv for Bergmesteren for Svalbard er videreført og arkivperioden 1990-2002 er påbegynt. Skannede originaler blir fortløpende flyttet til DMFs hovedarkiv i Trondheim. Formålet med arbeidet er å redusere risiko og sikre at arkivverdig materiale blir forsvarlig arkivert for fremtiden.

DMF har i tillegg dialog med prosjektet som arbeider med etablering av prøvelager på Svalbard – Svalbard Rock Vault.

3.7 Resultatkjeden

DMFs resultatkjede er vist i tabell 5.

Tabell 5: Resultatkjeden

Ressurser	47,5 årsverk i 2019 60,17 millioner kroner i totalt driftsbudsjett
Aktiviteter	Sørge for forsvarlig og bærekraftig forvaltning av mineralressurser <ul style="list-style-type: none"> • Behandling av søknader om undersøkelsesrett og utvinningsrett på statens mineraler • Ajourføre register over undersøkelsesretter på Statens mineraler • Ajourføre register over utvinningsretter på Statens mineraler • Følge opp innbetalinger av årsgebyrer og avgifter for undersøkelses- og utvinningsretter på Statens mineraler og drift på statens mineraler • Behandle søknader om driftskonsesjon etter mineralloven • Innhente opplysninger og vurdere om virksomheter er konsesjonspliktige • Behandle og eventuelt godkjenne revisjon av godkjente driftsplaner for pågående virksomheter i mineralnæringen • Følge opp vedtak om økonomisk sikkerhetsstillelse for sikring og opprydding • Innhente årlig driftsrapportering fra mineralvirksomhet

	<ul style="list-style-type: none"> • Innhente sluttrapport etter undersøkelse og utvinningsrett på Statens mineraler • Føre tilsyn med virksomheter i drift • Føre tilsyn med undersøkelsesaktivitet • Følge opp med sanksjoner overfor virksomheter som ikke overholder vedtak etter mineralloven • Bistå NFD ved ekspropriasjon av eiendom for å tilrettelegge for mineralvirksomhet • Utarbeide mineralstatistikk på bakgrunn av data fra driftsrapportering • Behandle innkomne høringssaker i offentlige planprosesser • Være ansvarlig myndighet for konsekvensutredning ved forespørsel fra kommuner <p>Redusere miljømessige konsekvenser av tidligere mineraluttak</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sørge for overvåking av tungmetallavrenning fra områder med tidligere mineraluttak i tråd med pålegg fra Miljødirektoratet • Utrede mulige løsninger for miljøtiltak for å redusere forurensning fra nedlagte gruver på vegne av NFD (Løkken, Folldal, Sulitjelma, Røros, mm) • Gjennomføre valgte tiltaksløsninger i henhold til helhetlige tiltaksplaner for Løkken, Folldal og Sulitjelma <p>Sørge for forsvarlige sikringstiltak</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppdatere og vedlikeholde «Aktsomhetskart for farlige gruveområder» • Gjennomføre sikringstiltak ved farlige gruveåpninger i nedlagte gruveområder på fastlandet og på Svalbard • Følge opp med tilsyn og føre oversikt over dammer og propper i nedlagte gruver (VTA-ansvar) • Inngå og følge opp avtaler om utleie av nedlagte gruver for museale formål • Inngå og følge opp utleieavtaler av bygninger og eiendommer på vegne av NFD • Føre tilsyn i områder med farlige gruveområder etter tidligere mineralvirksomhet på fastlandet <p>Styrke kommunikasjon, kompetansebygging og brukerorientering</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informere om rettigheter og ansvar etter mineralloven • Informere og veilede om bergverksordningen på Svalbard • Utarbeide digitale rapporterings- og informasjonsløsninger • Involvere brukere ved utvikling av nye, digitale verktøy • Utarbeide faglig veiledningsmateriell • Bistå kommuner og andre offentlige etater med kunnskap om mineralressursforvaltning • Statens sentrale fagorgan i mineralsaker <p>Sørge for forsvarlig og bærekraftig forvaltning av mineralressurser på Svalbard</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tildel og følge opp innmeldte funnpunkter i henhold til bergverksordningen på Svalbard (BVO)
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> • Behandle søknader og følge opp tildelte utmål i henhold til BVO • Føre tilsyn med pågående virksomhet på Svalbard etter BVO • Føre tilsyn i områder med farlige gruveområder etter tidligere mineralvirksomhet
Produkter / tjenester	<ul style="list-style-type: none"> • Undersøkelsesrett på statens mineraler • Utvinningsrett på statens mineraler • Driftskonsesjon etter mineralloven • Godkjenning av bergteknisk ansvarlig • Utmål etter bergverksordningen på Svalbard • Mineralstatistikken • Driftstilsyn • Undersøkelsestilsyn • Tilsyn av nedlagte gruver og dagåpninger • Tilsyn av dammer og propper • Høringsuttalelser • Konsekvensutredninger • Kart over bergrettigheter • Aktsomhetskart over farlige gruveområder • Uttakskart • Faglig veiledningsmateriell • Leieavtaler ved nedlagte gruveområder på vegne av NFD • Tiltaksplaner for reduksjon av forurensning fra tidligere gruvevirksomhet på vegne av NFD • Sikring av farlige gruveområder på vegne av NFD
Brukereffekter	<ul style="list-style-type: none"> • Rett til utnyttelse av mineraler i næringsvirksomhet • Forutsigbarhet for næringsdrivende i mineralnæringen • Likeverdige konkurransevilkår i mineralnæringen • Redusert risiko for alvorlige arbeidsulykker som medfører skade på liv og helse i mineraluttak som er i drift • Økt kompetanse og profesjonalitet i mineralnæringen • Økt samfunnsaksept for mineralnæringen • Økt investeringsinteresse i mineralnæringen • Enkel tilgang til offentlig tilgjengelig informasjon
Samfunnseffekter	<ul style="list-style-type: none"> • Bærekraftig utnyttelse av Norges mineralske ressurser • Mineralske ressurser ivaretas for fremtidig utnyttelse • Økt verdiskaping i mineralnæringen • Flere arbeidsplasser i distriktene • Færre arealbrukskonflikter i arealplanleggingen • Naturmiljø og omgivelser ivaretas ved drift og avslutning av mineraler • Miljøforbedring i områder med forurensning fra tidligere mineralvirksomhet • Redusert risiko for farlige hendelser ved ferdsel i områder med tidligere mineralvirksomhet

3.8 DMFs bruk av virkemidler

DMF har flere virkemidler som benyttes aktivt i utøvelsen av DMFs rolle og ansvar:

- Mineralloven m/forskrift
- Tildelingsbrev fra NFD
- Delegert myndighet
- Bevilget budsjett
- Strategi og handlingsplan
- Organisering og personell
- Digitalisering

DMF har utarbeidet utviklingsmål for perioden 2018-2021. Utviklingsmålene er basert på DMFs samfunnsoppdrag, tildelingsbrevet fra NFD og DMFs prioriterte utviklingsområder for gjeldende periode:

- Utviklingsmål 1: Vi skal være en premissgiver for bærekraftig mineralutvinning gjennom kunnskapsbasert forvaltning
- Utviklingsmål 2: Vi skal utøve enhetlig og effektiv saksbehandling basert på god kunnskap om mineralnæringen og samfunnets fremtidige behov
- Utviklingsmål 3: Vi skal være en arbeidsplass i stadig utvikling med et tverrfaglig og trivelig arbeidsmiljø

2019 var første hele året med ny organisasjon. DMFs ledelses- og styringsressurser er styrket. Dette har bidratt til færre ansatte per leder og økt kapasitet til strategisk og faglig utviklingsarbeid.

DMF har i løpet av 2019 ansatt flere personer med seniorkompetanse og kompetanse innen nye fagområder. Det foregår en kontinuerlig prosessutvikling og samarbeid på tvers av seksjonene som gir en merverdi til organisasjonen i form av mer helhetlig og effektiv saksbehandling. Det avholdes jevnlig interne foredrag for økt kunnskapsdeling og faglig utvikling.

Sentrale støttefunksjoner bistår og tilrettelegger for saksbehandlere, som har fått mer faglig spesialisering av sine oppgaver. Nyansatte med forskjellig kompetanse bidrar til intern utvikling av organisasjonen som helhet.

DMFs ansatte og ledere deltar jevnlig på konferanser med foredrag og stand for å informere bransjen og andre om utvikling av verktøy som forenkler prosesser for DMFs brukere. Dette i tillegg til styrket fokus på brukermedvirkning ved utvikling av nye digitale tjenester gir også DMF økt kunnskap om brukernes behov.

4. Styring og kontroll i virksomheten

DMF har implementert en aktiv målstyring, med månedlig statusoppdatering og oppfølging av prioriterte oppgaver av DMFs ledelse.

Mål og handlingsplaner for å oppnå DMFs forpliktelser i henhold til bestillinger i tildelingsbrevet er utarbeidet seksjonsvis og rapporteres månedlig til DMFs ledelse.

I tillegg har DMF videreført de store utviklingsprosjektene i henhold til plan i 2019. Prioriterte områder har vært:

- Operasjonalisering og implementering av mineralloven, med vekt på saksbehandlingsrutiner for bergrettigheter

- Gjennomføring av stedlige tilsyn er videreført i 2019, selv om økningen i antall stedlige tilsyn fortsatt er begrenset i antall
- Digitalisering og videreutvikling av Min side, hvor utvikling av digitalt søknadsskjema for driftskonsesjon har vært hovedprioritet i 2019
- Styrket informasjonsvirksomhet og faglig veiledning til DMFs brukere i tråd med veiledningsoppdraget.

Tidligere rapportert avvik knyttet til manglende oppfyllelse av krav etter damsikkerhetsforskriften for tilsyn av dammer og propper på hjemfalte gruveområder, er lukket i 2019. DMF har leid inn ekstern VTA (vassdragsteknisk ansvarlig) og gjennomført befaringer ved samtlige objekter.

Saksbehandlingskøen for behandling av søknader om driftskonsesjon er nå redusert til ca. 1-2 år. DMF har i 2019 prioritert å følge opp at vedtak om økonomisk sikkerhetsstillelse faktisk etableres og bygges opp i henhold til vilkår gitt i driftskonsesjon.

DMF har ikke oppnådd det planlagte målet om økning i antall stedlige tilsyn på grunn av manglende kapasitet.

4.1 Risikovurderinger

DMF gjennomfører jevnlig risikovurdering av virksomheten, sist 20. september 2019. Risikovurderingen av virksomheten er relatert til hoved- og delmål definert i tildelingsbrevet. Risikotoleranse er satt til Lav og Middels. Gjennomføring av tiltak er prioritert for områder som klassifiseres i risikoklasse Kritisk og Høy. I noen tilfeller er det valgt å iverksette tiltak også for områder som klassifiseres i risikoklasse Middels.

Områder med høyest identifisert risiko er fortsatt hovedsakelig relatert til DMFs behov for økt kapasitet og tverrfaglig kompetanse i forhold til de samfunnsoppgaver direktoratet har. Økte bevilgninger har bidratt til økt saksbehandlingskapasitet, og til at DMF har kunnet utvikle nye og mer effektive arbeidsrutiner. Risiko i forbindelse med konsesjonskøen er redusert fra kritisk til høy som følge av dette. Økte bevilgninger har bidratt til at DMF har kunnet utvikle nye digitale løsninger. DMF har fått midler fra medfinansieringsordningen for å digitalisere saksbehandlingen av bergrettigheter. Prosjektet er ferdigstilt i 2018. Det at prosjektet er gjennomført har redusert risikoen på lovtolkningen av området samt identifisert risiko for gjennomføringen av prosjektet. Min side og gode kartløsninger er også under stadig utvikling. Dette arbeidet er viktig å videreføre og vil bidra til økt kvalitet, mer effektiv saksbehandling og generelt bedre tjenestetilbud fra DMF.

Det vurderes imidlertid fortsatt å være stor avstand mellom DMFs kapasitet og samfunnsoppgave. Gjenværende søknader om driftskonsesjon som ikke er ferdig behandlet kan føre til at oppstart av nye uttak av mineralske ressurser forsinkes. Dette vil kunne gi negativ påvirkning på viktige samfunnsoppgaver innenfor bygg- og samferdsel. En analyse av hvilke kommuner DMF får plansaker fra, viser at mange kommuner ikke sender planer på høring til DMF. Et resultat av dette kan være nedbygging av mineralske ressurser av regional- og nasjonal verdi og det kan føre til uforutsigbare rammebetingelser for mineralnæringen. Risiko for dette området er derfor økt fra middels til høy.

DMFs tilsynsansvar har i flere år hovedsakelig vært ivaretatt i form av postale tilsyn. Begrenset kapasitet til stedlige tilsyn gir redusert mulighet til oppfølging av bransjens etterlevelse av gjeldende regelverk og tillatelser. Dette kan i ytterste konsekvens medføre økt risiko for liv og helse. Situasjonen er forsterket etter flere år med svært lav tilsynsvirksomhet. Risiko rundt manglende kapasitet til stedlige tilsyn er derfor oppjustert til kritisk. Etter hvert som konsesjonskøen blir redusert må DMF øke omfanget av vedtaksoppfølging, driftstilsyn, veiledning

til brukere og andre offentlige etater samt bistå med å stimulere til økt verdiskaping i næringen. Ny risiko er identifisert i forhold til å kontrollere mineralvirksomhet. På grunn av at store deler av den interne kapasiteten fremdeles er bundet opp til saksbehandling av konsesjonskøen, har DMF svært begrenset mulighet til å kontrollere at tiltakshaverne følger vedtakene som er gitt i konsesjonen. Denne risikoen er vurdert til kritisk.

Tiltak er i iverksatt i form av rekruttering og utvikling av tverrfaglig kompetanse, samt ekstern bistand gjennom rammeavtaler. Utvikling av flere interne saksbehandlingsrutiner og eksternt veiledningsmaterieell er viktige tiltak i tillegg til utvikling av digitale verktøy. Behovet for fortsatt økning av intern kapasitet og utvikling av tverrfaglig kompetanse er nødvendig for videre utvikling av mineralforvaltningen.

4.2 Internkontroll

DMF utvikler interne prosedyrer med sjekklister som struktureres på en hensiktsmessig måte med tanke på DMFs rolle og ansvarsområder. Prosedyrene skal sikre enhetlig og effektiv saksbehandling innenfor etatens virkeområde. Alle medarbeidere i DMF kan melde fra om behov for nye prosedyrer, forbedringer og avvik til DMFs kvalitetssikringsråd. Kvalitetssikringsrådet skal fungere som kvalitetssikringsorgan for alle fagområder, og systematiserer alle innspill. Ledelsen gjør prioriteringer av utvikling av nye prosedyrer ut fra vurdering av behov og kapasitet.

Utvikling av prosedyrer for administrasjon og saksbehandling av bergrettigheter var i 2019 en prioritert oppgave. Dette omfattende arbeidet inkluderer lovforklaring, utvikling av prosedyrer og arbeidsprosesser, sjekklister og standardtekster. Arbeidet videreføres også i 2020.

I 2019 har DMF utviklet intern veileder for plikten til sikring og opprydding etter mineralloven § 49 og § 50. Formålet med veilederen er å gi en oversikt over regelverket om tiltakshaverens sikrings- og oppryddingsplikt etter mineralloven. Veilederen omhandler både de juridiske sidene av vurderingene som DMF skal gjøre, samt de bergfaglige sidene, dvs. om og i hvilket omfang det er behov for sikrings- og oppryddingstiltak.

I tillegg er det utarbeidet personvernerklæring for ansatte i DMF og intern veileder for hvordan melde om avvik på håndtering av personopplysninger.

DMF er fullservice-kunde hos Direktoratet for økonomiforvaltning. Dette bidrar til at DMF får tilgang til oppdaterte løsninger og rutiner for økonomistyringen. Innføringen av digital administrasjon av bergrettigheter gir bedre oversikt og kontroll på innbetalte avgifter knyttet til rettigheter til statens mineraler. I 2019 har DMF hatt gjennomgang og fornying av leieavtaler på statens eiendommer, som har bidratt til bedre rutiner og oppfølging av innbetalinger av leie etter disse avtalene.

DMF har fokus på datasikkerhet, og spesielt med hensyn til ivaretagelse av personopplysninger for brukere som benytter våre digitale tjenester via Min side. I 2019 ble det gjennomført en ekstern sikkerhetsrevisjon i forbindelse med utviklingen av digital konsesjonssøknad. Formålet med sikkerhetsrevisjonen var blant annet å sikre at vi etterlever kravene i GDPR. I tillegg gjøres det kontinuerlig testing og risikovurderinger av datasikkerheten i våre interne og eksterne systemer.

Det er inngått avtale med ny leverandør av bedriftshelsetjeneste i 2019, og arbeidet med revidert beredskapsplan ble påbegynt i 2019. DMF jobber systematisk med å redusere sykefravær, og har blant annet utviklet og implementert insentiv for stimulering til økt nærvær.

4.3 Bemannings-, kapasitet og kompetansesituasjonen i virksomheten

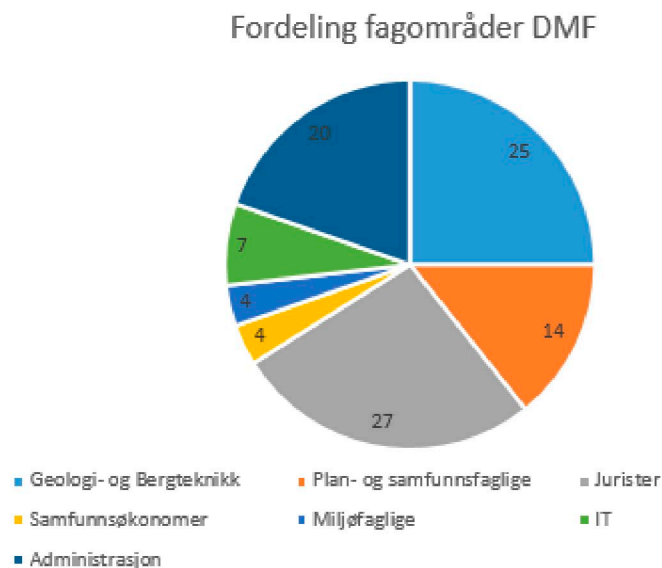
DMF har økt antall ansatte fra 53 til 56 i 2019, likevel er det ingen økning i antall utførte årsverk i samme periode. Dette skyldes i hovedsak at det er tatt inn eksterne vikarer for å dekke opp for ansatte som har vært i permisjon i 2019. Samt at langtidssykemeldte ikke har blitt erstattet fordi man ikke har kunnet forutsi lengden på fraværet. Andelen ansatte i midlertidige stillinger (vikariat og prosjektstillinger) er redusert fra 9 % ved utgangen av 2018 til 7 % ved utgangen av 2019.

Kapasiteten i organisasjonen er fortsatt for lav til tross for at DMFs budsjetter har økt jevnlig de siste årene. Kapasitetssituasjonen var vurdert som høy i risikovurderingen av 20. september 2019, i forhold til de samfunnsoppgaver DMF har. Totalt bemanningsbehov er vurdert å være 80-90 personer, og behovet for styrking av DMF er permanent.

DMFs ansvarsområder krever en bredt sammensatt fagkompetanse. Dette omfatter blant annet kompetanse innen geofagene, jus, GIS (GIS=geografiske informasjonssystemer), areal og samfunnsplanlegging, miljøteknologi samt både samfunns- og bedriftsøkonomi. Bergteknisk kompetanse med erfaring fra drift er vanskelig tilgjengelig i Norge. Dette søkes kompensert med annen, teknisk geofaglig kompetanse som ingeniørgeologi og anleggsteknikk. Dels gjennom egne ansettelse og dels gjennom innleie. I tillegg er det nødvendig med god IT-kompetanse og kompetanse innen ledelse og administrative fag.

DMFs fagkompetanse er i figur 4 gruppert som geologi og bergteknikk, plan- og samfunnsfaglig, jurister, samfunnsøkonomi, miljøfaglig og administrativt personell. Den største andelen er jurister med 27 %, så følger geologi og bergteknikk med 25 % og administrativt personell med 20 %. Administrativt personell omfatter også prosjektledere med annen fagkompetanse enn de som er nevnt ovenfor. Plan- og samfunnsfaglig utgjør 14 %, samfunnsøkonomi 4% og miljøfaglig 4 %.

Figur 5: Fagområder i DMF – prosentvis fordeling

DMF opplever at det er krevende å få søkere med seniorkompetanse innenfor bergteknikk. I tildelingsbrevet for 2019 var DMF pålagt å ansette to veiledere med bergfaglig kompetanse som også skulle inneha kompetanse innenfor utarbeidelse av driftsplaner og gjerne også med søknad om driftskonsesjon. Disse stillingene ble lyst ut 2 ganger, og i flere digitale og trykte medier enn det DMF normalt benytter til sine utlysninger. Dessverre var det ingen søkere som kvalifiserte til

stillingene ut i fra de kriteriene som var gitt i tildelingsbrevet. DMF har oppfylt formålet med veiledningsoppdraget på andre måter, som beskrevet i punkt 3.3.

Tildeling av flere konsesjoner generer flere oppfølgingsoppgaver. Eksempelvis gjelder dette oppfølging av at økonomisk sikkerhetsstillelse faktisk etableres og oppfølging av øvrige vilkår i konsesjonsvedtakene. DMF har de siste årene prioritert oppfølging av virksomheter i mineralnæringen hovedsakelig gjennom postale tilsyn som følge av den kjente kapasitetsutfordringen. Totalt antall stedlige tilsyn er svært begrenset og prioriteres fortsatt primært basert på en vurdering av risiko med vekt på fare for liv og helse. Behovet for flere stedlige tilsyn forsterkes av at DMF har hatt lav tilsynsaktivitet over flere år.

DMFs ansvar for ressursforvaltning for Norges mineralske ressurser innebærer at DMF må ta stilling til et stort antall offentlige planer. Høringsdokumentene er tidvis komplekse og omfattende, og mange ulike samfunnshensyn må avveies.

4.4 Likestilling

Ved utgangen av 2019 hadde DMF 56 ansatte hvorav 37 kvinner og 19 menn. Kvinneandelen utgjør dermed 66 %. DMF er opptatt av at kvinneandelen er økende og vi har fokus på å få ansatt flere menn uten å diskriminere eller kvotere. DMF har et bevisst forhold til likestilling ved nyansettelser.

DMFs ledelse består av 8 personer, inkludert direktør. Kjønnfordelingen i ledergruppen er 6 kvinner og 2 menn, inkludert direktør som er kvinne.

Gjennomsnittslønnen i DMF er noe høyere for menn enn for kvinner. Dette skyldes i hovedsak en høyere ansiennitet for menn i DMF. Når vi justerer for utdannelsesår finner vi ikke forskjeller på lønnsnivået i forhold til kjønn.

Virksomheten har ved utgangen av 2019 to ansatte med utenlandsk bakgrunn.

4.5 Inkluderingsdugnaden

DMF har bidratt til inkluderingsdugnaden ved å ta inn ansatte på kortere og lengre arbeidsmarkedstiltak. I tillegg har DMF ansatt personer med hull i CV'n. Dette har blant annet medført fast ansettelse. Flere av tiltakene ble gjort allerede før inkluderingsdugnaden trådte i kraft.

DMF har i 2019 evaluert ansettelsesprosessen og jobber med å lage nye rutiner for rekruttering som blant annet skal bidra til å tilfredsstille målene som er satt i inkluderingsdugnaden.

DMF har i de senere år gjennomført en stor omstilling av organisasjonen, og har rekruttert mange nyansatte. Målene i inkluderingsdugnaden er prioritert så langt som mulig. DMF har ikke hatt kapasitet til å tilby lærlingeplasser så langt.

4.6 Tiltak for å hindre arbeidslivskriminalitet

DMF følger krav til offentlige anskaffelser for innkjøp av tjenester, herunder krav til dokumentasjon av skatter og avgifter.

5. Vurdering av framtidsutsikter

Regjeringen har i Granavolden-plattformen av 17. januar 2019 pekt på at utnyttelse av Norges rike naturressurser gir grunnlag for aktivitet, innovasjon og næringsutvikling i hele landet. Det pekes også på at disse ressursene må tas i bruk på en bærekraftig måte, og gi grunnlag for lønnsomme arbeidsplasser. Regjeringen vil føre en industri- og næringspolitikk som legger til rette for å utnytte Norges naturgitte forutsetninger og sterke teknologi- og kompetansemiljøer.

Tydelige og forutsigbare rammer er en forutsetning for en forsvarlig og bærekraftig mineralutvinning. Den pågående revisjonen av mineralloven er et viktig tiltak i så måte. Arbeidet med innføring av TSM (Towards Sustainable Mining) i regi av Norsk Bergindustri er sentralt for utvikling av en mer profesjonell og bærekraftig næring som grunnlag for økt verdiskaping.

Videre styrking av DMF er nødvendig for å fortsette utviklingen av en effektiv og kompetent forvaltning. I takt med økte bevilgninger og styrket kompetanse har vi hatt mulighet til å utvide våre tjenesteleveranser. Blant annet ved å utvikle digitale løsninger og gjøre tidligere undersøkelsesrapporter tilgjengelig for bruk i nye analyser. Økt kapasitet og prioritering av økt tilstedeværelse på nasjonale og internasjonale arenaer har også bidratt til større interesse. DMF registrerer blant annet en økende interesse fra internasjonale leteselskaper de siste årene.

Norge har betydelige mineralressurser og det er påvist interessante volumer av etterspurte mineraler. Mineralnæringen er en typisk distriktbyggende bransje som bidrar til verdiskaping og sysselsetting i hele landet. Norge har også en livskraftig prosessindustri der foredling av mineraler bidrar til betydelig verdiskaping. Etterspørselen etter mineraler er økende i takt med økende elektrifisering og det grønne skiftet. Samtidig er mineralindustrien sterkt konjunkturutsatt for de fleste mineraltyper. Vi opplever at potensialet for bærekraftig utnyttelse og økt verdiskaping i og som følge av mineralnæringen er stort, men det kreves et betydelig omstillings og utviklingsarbeid før det fulle potensialet som ligger i næringen er realiserbart.

6. Årsregnskap

6.1 Ledelseskommmentar til årsregnskapet 2019

Formål

DMF er et statlig forvaltningsorgan underlagt Nærings- og fiskeridepartementet (NFD). DMF er statens fagetat for forvaltning og utnyttelse av mineralressursene i Norge og på Svalbard. DMF forvalter lov om erverv og utvinning av mineralske ressurser (mineralloven) og bergverksordningen for Svalbard (BVO), og har ansvar for sikring og reduksjon av miljøkonsekvenser av avrenning fra gamle gruver som er hjemfaldt til staten.

DMF fører regnskap i henhold til kontantprinsippet, slik det fremgår av prinsippnoten til årsregnskapet. DMF mottar bevilgninger fra to departement. Nærings- og fiskeridepartementet bevilger på kapittel 0906, og Justisdepartementet (JD) bevilger på kapittel 0011 Svalbard.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet samt NFDs hovedinstruks for styringen av DMF. Jeg mener regnskapet gir et dekkende bilde av DMFs disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vurderinger av vesentlige forhold

I 2019 har DMF samlet disponert tildelinger på utgiftssiden på kr 85 116 000 fra NFD og JD jf. bevilgningsrapporteringen og note A. DMF har et mindreforbruk på tildelingene på kapittel 0906 i 2019. Årsaken til mindreforbruket vil bli omtalt under de enkelte postene nedenfor. Kapittel 0011 er subsidiert med kr. 80 000 fra kapittel 0906 i 2019.

Artskontorrapporteringen, som viser tallene for kapittel 0906 og 0011 under ett, viser at rapporterte utgifter til drift summerte seg til kr. 76 447 797. Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter beløp seg til kr. 38 141 254.

Mellomværende med statskassen utgjorde pr 31.12.2019 kr. 1 388 138. Oppstillingen av artskontorrapporteringen viser hvilke eiendeler og gjeld mellomværende består av. Foruten rapportert mellomværende, har DMF en leverandørgjeld på kr. 233 010 som ikke er betalt og derfor ikke fremkommer som utgift i årsregnskapet, jf. opplysninger om avregning med statskassen i note 6.

Kapittel 0906

Mindreutgiften for post 01 driftsutgifter ble kr 1 185 828. Disse midlene søkes overført til 2020. Årsaken til mindreutgiften for post 01 skyldes at det har tatt tid å ansette nye medarbeidere i tråd med budsjettøkningen for 2019 samt å erstatte ansatte som har gått ut i barslpermisjon, blitt langtidssykemeldte eller sluttet. DMF har i løpet av året ansatt nye medarbeidere, slik at budsjettøkningen for 2019 er fullt disponert i 2020. I tillegg byttet DMF lokaler i desember 2019 og mye av kostnadene for flyttingen ble først fakturert i 2020.

På post 30 Sikrings- og miljøtiltak har DMF brukt kr. 11 448 361 av bevilgningen på kr. 13 132 000. Opprinnelig bevilgning var på kr. 18 132 000, men DMF valgte å gi tilbake kr. 5 000 000 i nysalderingen for 2019. DMF søker departementet om å overføre mindreutgiften på kr. 1 683 639 til 2020. Disse midlene er i betalt ut i 2020 for arbeider som ble utført i 2019.

På post 31 har DMF brukt kr. 6 012 320 av bevilgningen på kr. 11 811 000. DMF hadde opprinnelig en bevilgning på kr. 32 291 000 for 2019. DMF valgte å gi tilbake kr. 20 480 000 på nysalderingen for 2019. Tilbakeføringen skyldes at DMF mener det er riktig å avvente og dokumentere effekt av de gjennomførte tiltakene på Løkken, før nye tiltak gjennomføres. DMF søker departementet om å overføre den overførbare delen av mindreutgiften på kr. 5 200 000 til 2020, jf. note B.

Ombygging av pumpestasjon i Wallenberg sjakt ble ferdigstilt i 2018. I ettertid har det vært utfordringer med pumpehavari, og reklamasjonssakene på pumpen har tatt mye intern kapasitet. En direkte konsekvens av at pumpen ikke fungerer, er at kalkforbruket ved nøytraliseringsanlegget stopper opp. Utgiftene til kalk er dermed mindre enn estimert. Driftsrutiner for anlegget er utarbeidet i 2019. En evaluering av anlegget viser at det har hatt den ønskede effekt og at systemet er så robust at miljøeffekten ikke påvirkes av perioder med stans i driften på grunn av problemene på pumpen.

DMF mottok i 2017 en oppdatert tiltaksplan for Løkken. Foreslåtte tiltak er kostnadsintensive og teknisk kompliserte. DMF mener det er nødvendig å supplere de tekniske beskrivelsene med en kost-nytte vurdering før nye tiltak planlegges. I tillegg har det hele tiden vært et poeng å avvente og dokumentere effekt av gjennomførte tiltak før nye tiltak gjennomføres.

Det er krevd inn kr. 1 374 544 i gebyrer og leieavgifter. Dette er kr. 490 544 mer enn inntektskravet i tildelingsbrevet, jf. note 1. Ekstrainntekten har påløpt på grunn av større antall innkomne behandlingsgebyrer for søknader om driftskonsesjon og bergrettigheter enn budsjettert. DMF har ikke påvirkning på omfanget av gebyrbelagte tjenester per år.

Behandlingsgebyr for søknad om driftskonsesjon betales ved søknadstidspunktet, og ikke når søknaden er ferdig behandlet. Videre opplever DMF at interessen for bergrettigheter er konjunkturutsatt. Interessen var økende i 2018 og har holdt seg stabil i 2019.

Kapittel 0011

For Svalbard har DMF i 2019 en samlet tildeling fra JD på kr. 1 900 000. Mindreutgiften på post 48050 er kr. 56 for 2019 etter at dette kapittelet er subsidiert med kr. 80 000 fra budsjettbevilgningen fra NFD over kappost 090601.

Budsjettert inntekt for utmål på Svalbard var på kr. 1 073 000, mens det ble krevd inn kr. 1 078 500 jf. note 1.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for DMF. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert per d.d., men revisjonsberetningen vil foreligge per 1. mai 2020. Beretningen vil være offentlig fra dette tidspunktet og vil bli publisert på DMFs nettsider sammen med årsrapporten for 2019.

Trondheim, 1. mars 2020

Randi Skirstad Grini

Direktør

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard

6.2 Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av desember 2019 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "Netto rapportert til bevilgningsregnskapet" er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Regnskapsrapporter og noter

Virksomhet: NK - Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2019

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling* egnskap 2019	Merutgift (-) og mindreutgift
0906	Driftsutgifter	01			58 273 000	57 087 172
0906	Sikrings og miljøtiltak	30			13 132 000	11 448 361
0906	Miljøtiltak Løkken	31			11 811 000	6 012 320
1633	Nettoordning for mva i staten	01			0	8 199 594
<i>Sum utgiftsført</i>					83 216 000	82 747 447

Inntektskapitte	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet tildeling* egnskap 2019	Merinntekt og mindreinntekt	
3906	Bergrettigheter leieinntekter	01		103 000	169 344	
3906	Behandlingsgebyrer	02		781 000	1 205 200	
5551	Avgift knyttet til andre undersjøiske naturforekom	70		1 000 000	1 203 867	
5551	Avgift knyttet til undersøkelses- og utvinningsret	71		2 000 000	6 145 535	
5309	Ymse	29		0	67 400	
5700	Arbeidsgiveravgift	72		0	4 697 255	
<i>Sum inntektsført</i>					3 884 000	13 488 601
Deposita og avsetninger						
845004	Avsetninger i Svalbardregnskapet		C	827 000	821 444	
Sum netto rapportert direkte i kapitalregnskapet (gjennom S-rapport) til Svalbardregnskapet					827 000	821 444
Sum netto rapportert til bevilgnings- og kapitalregnskapet						821 444
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet						70 080 290
Kapitalkontoer						
60089901	Norges Bank KK /innbetalinger				13 574 950	
60089902	Norges Bank KK/utbetalinger				-83 843 714	
709403	Endring i mellomværende med statskassen				188 475	
<i>Sum rapportert</i>						0

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)

		31.12.2019	31.12.2018	Endring
709403	Mellomværende med statskassen	-1 388 138	-1 576 613	188 475

* Samlet tildeling skal ikke reduseres med eventuelle avgitte belastningsfullmakter (gjelder både for utgiftskapitler og inntektskapitler). Se note B
Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overforbart beløp til neste år for nærmere forklaring.

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter			
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
090601	1 073 000	57 200 000	58 273 000
090630	11 134 000	1 998 000	13 132 000
090631	11 811 000	0	11 811 000
845004	0	1 900 000	1 900 000

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastnings- fullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastnings- fullmakter	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht. merinntektsfullma	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
090601		1 185 828		1 185 828				1 185 828	[5% av årets tildeling i note A]	2 860 000
845004		56		56				56	[5% av årets tildeling i note A]	95 000
090630	"kan overføres"	1 683 639		1 683 639				1 683 639	[Sum årets og fjorårets tildeling]	8 998 000
090631	"kan overføres"	5 798 680		5 798 680				5 798 680	[Sum årets og fjorårets tildeling]	5 200 000

*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Opplysninger om avgitte belastningsfullmakter på inntektskapitler*

Kapittel og post	Merinntekt og mindreinntekt (-)	Inntektsført av andre iht. avgitte belastningsfullmak ter (+)	Merinntekt og mindreinntekt (-) etter avgitte belastningsfullmakt
390686	- 1 000 000	1 037 232	37 232

* Denne delen skal kun fylles ut og presenteres av virksomheter som har avgitt belastningsfullmakter på inntektskapitler.

Forklaring til bruk av budsjetfullmakter

Mottatte belastningsfullmakter (gjelder for både utgiftskapitler og inntektskapitler)

Stikkordet «kan overføres»

Stikkordet «kan benyttes under»

Stikkordet «overslagsbevilgning»

Avgitte belastningsfullmakter (utgiftsført av andre på utgiftskapitler og inntektsført av andre på inntektskapitler)

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter

Fullmakt til å overskride investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettka pittel

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjettår

Innsparing i regnskapsåret som følge av bruk av fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsv arende innsparing i de tre følgende budsjettår

Romertallsvedtak

Mulig overførbart beløp

Note C del I		Spesifisering av netto rapportert direkte i kapitalregnskapet (gjennom S-rapport) til Svalbardregnskapet etter kapittel og post		
Utgiftskapittel i Svalbardregnskapet	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Regnskap 2019
0001	Tilskot til Svalbard kyrkje	70	Tilskot til Svalbard kyrkje	
0003	Tilskot til Longyearbyen lokalstyre	70	Tilskot til Longyearbyen lokalstyre	
0004	Tilskot til Svalbard museum	70	Tilskot til Svalbard museum	
0005	Sysselmannen (jf. kap. 3005)	01	Driftsutgifter	
0006	Syssenmannens transportteneste (jf. kap. 3006)	01	Driftsutgifter	
0007	Tilfeldige utgifter	30	Skred- og bustadtiltak	
0007	Tilfeldige utgifter	70	Diverse tilskot	
0009	Kulturminnetiltak	01	Driftsutgifter	
0011	Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmeisteren for Svalbard	01	Driftsutgifter	1 899 944
0017	Norsk Polarinstittutt - refusjon	50	Refusjon	
0018	Navigasjonsinnretningar	01	Drift og vedlikehold	
0018	Navigasjonsinnretningar	30	Nyanlegg og større vedlikehold, aerolykter, martime fyr	
0019	Meteorologisk institutt – husleige Bjørnøya og Hopen	01	Driftsutgifter	
0020	Statsbygg, Svalbard (jf. kap. 3020)	01	Driftsutgifter	
0022	Skattekontoret, Svalbard	01	Driftsutgifter	
<i>Sum utgiftsført i Svalbardregnskapet</i>				1 899 944
Inntektskapittel i Svalbardregnskapet	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Regnskap 2019
3005	Sysselmannen (jf. kap. 5)	01	Diverse inntekter	
3005	Sysselmannen (jf. kap. 5)	02	Refusjonar m.v.	
3006	Sysselmannens transportteneste (jf. kap. 0006)	01	Leigeinntekter	
3009	Kulturminnetiltak (jf. kap. 0009)	01	Diverse inntekter	
3022	Skattekontoret, Svalbard (jf. kap. 0022)	01	Diverse inntekter	
3030	Skattar og avgifter	70	Skattar m.m.	
3030	Skattar og avgifter	71	Utførselsavgift	
3030	Skattar og avgifter	72	Utmålsgebyr, årsavgift	1 078 500
3035	Tilskot frå statsbudsjettet	70	Tilskot	
<i>Sum inntektsført i Svalbardregnskapet</i>				1 078 500
<i>Sum netto rapportert direkte i kapitalregnskapet (gjennom S-rapport) til Svalbardregnskapet</i>				821 444

Note C del II	Spesifisering av netto rapportert direkte i kapitalregnskaet (gjennom S-rapport) til Svalbardregnskapet etter art	
	2019	2018
Driftsinntekter rapportert til Svalbardregnskapet		
Innbetalinger fra gebyrer	1 078 500	994 500
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer		
Salgs- og leieinntekter		
Andre inntekter		
<i>Sum inntekter fra drift</i>	1 078 500	994 500
Driftsutgifter rapportert til Svalbardregnskapet		
Utgifter til lønn	1 701 081	1 630 793
Andre utgifter til drift	198 863	263 445
<i>Sum utgifter til drift</i>	1 899 944	1 894 238
Netto rapporterte driftsutgifter	821 444	899 738
Investerings- og finansinntekter rapportert til Svalbardregnskapet		
Innbetaling av finansinntekter		
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>	0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til Svalbardregnskapet		
Utbetaling til investeringer		
Utbetaling til kjøp av aksjer		
Utbetaling av finansutgifter		
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>	0	0
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter	0	0
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til Svalbardregnskapet		
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.		
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til Svalbardregnskapet</i>	0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra Svalbardregnskapet		
Utgifter av tilskudd og stønader		
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra Svalbardregnskapet</i>	0	0
Sum netto rapportert direkte i kapitalregnskaet (gjennom S-rapport) til Svalbardregnskapet etter art	821 444	899 738

Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2019

	Note	2019	2018
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	2 283 700	2 379 288
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	0	0
Salgs- og leieinntekter	1	0	0
Andre inntekter	1	169 344	117 370
<i>Sum inntekter fra drift</i>		2 453 044	2 496 658
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	38 141 254	36 776 365
Andre utbetalinger til drift	3	38 306 543	42 017 740
<i>Sum utbetalinger til drift</i>		76 447 797	78 794 105
Netto rapporterte driftsutgifter		73 994 753	76 297 447
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter	4	0	0
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>		0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer		0	0
Utbetaling til kjøp av aksjer		0	0
Utbetaling av finansutgifter	4	0	1 494
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>		0	1 494
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		0	1 494
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	5	7 349 402	5 325 925
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		7 349 402	5 325 925
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader		0	0
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		0	0
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler *			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		67 400	72 287
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		4 697 255	4 581 501
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		8 199 594	9 344 222
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>		3 434 939	4 690 434
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		70 080 290	75 663 450
Oversikt over mellomværende med statskassen **			
Eiendeler og gjeld		2019	2018
Fordringer		6 314	0
Kontanter		0	0
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank		0	0
Skyldig skattetrekk og andre trekk		-1 421 784	-1 577 536
Skyldige offentlige avgifter		0	-130
Annen gjeld		27 333	1 053
Sum mellomværende med statskassen	6	-1 388 138	-1 576 613

* Andre ev. inntekter/utgifter rapportert på felleskapitler spesifiseres på egne linjer ved behov.

** Spesifiser og legg til linjer ved behov.

Note 1 Innbetalinger fra drift

	31.12.2019	31.12.2018
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
Utnålsgebyr, årsavgift (Svalbard kap. 0480)	1 078 500	994 500
Behandlingsgebyr, bergrettigheter og konsesjoner (kap.3906)	1 205 200	1 384 788
Sum innbetalinger fra gebyrer	2 283 700	2 379 288
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	0	0
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
Sum salgs- og leieinnbetalinger	0	0
<i>Andre innbetalinger</i>		
Leie av bergrettigheter og eiendommer (ka. 3906)	169 344	117 370
Sum andre innbetalinger	169 344	117 370
Sum innbetalinger fra drift	2 453 044	2 496 658

Note 2 Utbetalinger til lønn

	31.12.2019	31.12.2018
Lønn	32 492 402	30 531 171
Arbeidsgiveravgift	4 697 255	4 581 501
Pensjonsutgifter*	3 878 096	3 582 827
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-3 327 400	-2 290 482
Andre ytelser	400 901	371 348
Sum utbetalinger til lønn	38 141 254	36 776 365
Antall utførte årsverk:*	47,53	47,64

* Nærmere om pensjonskostnader

Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret. Premiesats for 2019 er 12,0 prosent. Premiesatsen for 2018 var 12,0 prosent.

*Antall utførte årsverk: Antall utførte årsverk for 2018 er ikke inkludert utbetalt mertid, reisetid og overtid. Antall utførte årsverk for 2019 er inkludert utbetalt mertid, reisetid og overtid i henhold til definisjon av utførte årsverk i PM-2019-13.

Note 3 Andre utbetalinger til drift

	31.12.2019	31.12.2018
Husleie	2 412 576	1 734 598
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	0	0
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	1 530 297	185 467
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	999 300	803 009
Mindre utstyrsanskaffelser	1 169 936	853 274
Leie av maskiner, inventar og lignende	97 437	87 377
Kjøp av konsulent tjenester	8 506 581	
Kjøp av fremmede tjenester	5 266 691	14 046 957
Reiser og diett	1 164 757	1 016 017
Øvrige driftsutgifter	1 056 482	1 004 747
Sikring og miljøtiltak	11 062 524	2 964 786
Miljøtiltak Løkken	5 039 963	19 321 508
Sum andre utbetalinger til drift	38 306 543	42 017 740

*Fra og med 2019 presenteres konsulent tjenester og andre fremmede tjenester separat. I sammenligningstallene for 2018 er kjøp av fremmede tjenester presentert samlet på notelinjen kjøp av fremmede tjenester.

Note 4 Finansinntekter og finansutgifter

	31.12.2019	31.12.2018
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Renteinntekter	0	0
Valutagevinst	0	0
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	0	0

	31.12.2019	31.12.2018
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	0	1 494
Valutatap	0	0
Annen finansutgift	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	0	1 494

Note 5 Innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	31.12.2019	31.12.2018
Avgifter -Produksjonsavgift på mineraler (kap 55..)	7 349 402	5 325 925
Sum innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten	7 349 402	5 325 925

Note 6 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen.

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2019	31.12.2019	
	Spesifisering av <u>bokført</u> avregning med statskassen	Spesifisering av <u>rapportert</u> mellomværende med statskassen	Forskjell
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler	0	0	0
Obligasjoner	0	0	0
<i>Sum</i>	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	0	0	0
Andre fordringer	6 314	6 314	0
Bankinnskudd, kontanter og lignende	0	0	0
<i>Sum</i>	6 314	6 314	0
Langsiktig gjeld			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
<i>Sum</i>	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-233 010	0	-233 010
Skyldig skattetrekk	-1 421 784	-1 421 784	0
Skyldige offentlige avgifter	0	0	0
Annen kortsiktig gjeld	27 333	27 333	0
<i>Sum</i>	-1 627 462	-1 394 452	-233 010
Sum	-1 621 149	-1 388 138	-233 010

Direktoratet for mineralforvaltning
med Bergmesteren for Svalbard

Ladebekken 50
Postboks 3021 Lade
N-7441 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00

E-POST post@dirmin.no

WEB www.dirmin.no

SVALBARDKONTOR

TELEFON +47 79 02 12 92

Registreringskjema for tilstandsrapportering – kjønn og mangfold

		Kjønnsbalanse			Månedslønn	
		Menn %	Kvinner %	Total (N)	Menn Kroner	Kvinner Kroner
Totalt i virksomheten	2019	34	66	56	54 761	51 922
	2018	38	62	53	52 502	51 887
Toppledelse (eks. direktør, ass. dir.)	2019	0	100	1	-	-
	2018	0	100	1	-	-
Mellomledelse (eks. avdelingsdirektør)	2019	29	71	7	-	64 517
	2018	29	71	7	-	62 668
(eks. sjefsingeniør)	2019	100	0	1	-	-
	2018	100	0	1	-	-
(eks senioringeniør)	2019	56	44	9	61 543	56 981
	2018	60	40	10	59 747	55 627
(eks overingeniør)	2019	38	62	8	44 339	45 142
	2018	33	67	6	-	45 081
(eks. seniorrådgiver)	2019	29	71	14	56 875	51 698
	2018	18	82	11	-	51 142
(eks. rådgiver)	2019	23	77	13	47 694	44 538
	2018	38	62	13	44 528	44 880
(eks. førstekonsulent)	2019	0	100	1	-	-
	2018	0	100	1	-	-
(eks. konsulent)	2019	50	50	2	-	-
	2018	67	33	3	-	-

		Antall tilsatte	Deltid		Midlertidig ansettelse		Foreldre- permisjon		Legemeldt sykefravær	
			M%	K%	M%	K%	M%	K%	M%	K%
Direktoratet for mineralforvaltning	2019	56	5	14	0	11	2	8	2	8
	2018	53	5	9	15	6	0	5	2	8

Samfunnssikkerhet og beredskap

DMF har i brev til NFD av 15. januar 2013 vurdert at etaten ikke har ansvar for noen objekter som faller inn under kriteriene for skjermingsverdige objekter, eller særlig samfunnskritiske funksjoner som medfører behov for særskilte tiltak ut over grunnleggende sikringstiltak. DMF vurderer fortsatt at etaten ikke har skjermingsverdige objekter eller særlig samfunnskritiske funksjoner.

DMF har flyttet til nye lokaler i 2019 og har stort fokus på etablering av egnet adgangskontroll ved de nye kontorene. Lokalene er også tilpasset med en intern og en ekstern sone for økt sikkerhet.

Størst risiko for DMF er fortsatt vurdert å være knyttet til IKT sikkerhet. DMF har gjennomført tiltak for å redusere risiko knyttet til IKT-sikkerhet. Dette omfatter sikker plassering av DMFs servere (2015), etablering av eget domene (2016) og bruk av offentlige, sikre felleskomponenter så langt som mulig. Det er gjennomført en risikovurdering som del av beslutningsgrunnlaget for valg av sentrale tekniske løsninger. Det er derfor valgt å ikke benytte sky-løsninger.

DMF implementerte i 2017 en IKT-sikkerhet policy i forbindelse med den digitale utviklingen som pågår i DMF. IKT-sikkerhetspolicyen skal revideres årlig. I tillegg har DMF fulgt opp anbefalinger fra NSM i henhold til fellesføringer i tildelingsbrev, herunder blant annet at brukerne ikke lenger har administratorrettigheter til egen PC.

Det er inngått avtale om prioritert abonnement for mobilnett i beredskapssituasjoner. DMF har ikke gjennomført egne øvelser vedrørende sikkerhet og beredskap i 2019.

DMF har i 2018 og 2019 fått på plass rutiner og intern veileder for å håndtere opplysninger etter den nye personopplysningsloven.

Sikkerhet i digitale tjenester

DMFs hjemmeside ble oppgradert i 2015. Sikkerhetsnivået på siden er oppgradert til sikkerhetsscore A i 2016. Sikkerheten ved MinSide har også sikkerhetsscore A. SLLabs.com er benyttet til testing av sikkerhetsnivå for både www.dirmin.no og MinSide. Pålogging til MinSide benytter ID-porten. Tilgang til rapportering via MinSide styres via roller i Altinn. Det benyttes kun https i all web-basert kommunikasjon.

I 2019 ble det gjennomført en ekstern sikkerhetsrevisjon i forbindelse med utviklingen av digital konsesjonssøknad. Formålet med sikkerhetsrevisjonen var blant annet å sikre at vi etterlever kravene i GDPR.

DMF har meldt seg inn i NSMs tjeneste Allvis NOR. I tillegg er det bestilt en inntrengningstest fra DMFs IT-leverandør. Inntrengningstesten er utført i 2018, og viste ingen store avvik

Det ble utført en ny inntrengningstest på slutten av 2019. Denne avdekket ikke alvorlige avvik, men det arbeides med å lukke avvikene som ble funnet.

Sikkerhet i nasjonale felleskomponenter

DMF har tatt i bruk følgende nasjonale felleskomponenter i våre saksbehandlingssystemer og tjenester: Altinn, SvarUt, ID-porten, Difis kontakt- og reservasjonsregister, digitale registre fra

Brønnøysundregistrene (enhetsregistret mm), Folkeregisteret samt digitale offentlige kart-tjenester gjennom Norge Digitalt-samarbeidet.

DMF vurderes å være sterkt avhengig av disse nasjonale felleskomponentene både i egen saksbehandling og for leveranse av tjenester overfor våre brukere. DMF har imidlertid konkludert med at tilgangen til de nasjonale felleskomponentene ikke er samfunnskritisk, og kan leve med en viss nedetid.